

ПЛАН ЗА МЛАДЕЖТА

в област Разград

2018 г.

Утвърдил:

Гюнай Хюсмен
Областен управител на
област Разград

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Областният план за младежта за 2018 г. е разработен като секторна политика и е инструмент за изпълнение на приоритетите на националната политика за младите хора в област Разград.

Разработването на План за младежта в област Разград е в изпълнение на чл. 14, ал. 1 и ал. 2 на Закона за младежта. Той се базира на отчетените потребности на младите хора в областта и е в синхрон както с приоритетите на националната, така и с европейската политика за младежта.

Областният план за младежта определя целите и приоритетите на регионалната политика за младежта в съответствие с европейската рамка за политика за младите хора, намираща израз в документи като Европейската харта за участието на младите хора в живота на общините и регионите, Националната стратегия за младежта (2012 – 2020 г.), със Стратегията за развитие на област Разград (2014 – 2020 г.), общинските планове за развитие и с потребностите на младежите в региона.

Планът е създаден в процес на партньорство между заинтересованите страни в област Разград, разработен е въз основа на изводите и препоръките от общинските планове за младежта за 2017 г. и има за задача да насърчи пълноценното участие на младите хора в социално-икономическия живот на областта и да подпомогне личностното им развитие.

Разработването на плана цели създаване на благоприятни условия за съхранение, развитие и инвестиране в младежта на територията на област Разград. Състоянието на младите хора и мястото им в обществото са едни от важните приоритети на развитието на областта и обуславят необходимостта от създаване на целенасочена политика. Една от основните причини пораждащи необходимостта от плана е липсата на достатъчно ефективни и устойчиви механизми, включващи младите хора в процеса на вземане на решение. Подпомагайки развитието на младите хора и изграждането на активната им гражданска позиция, дава възможност те да огласят своите проблеми и потребности, както и да споделят своята готовност за вземане на решения.

В плана са формулирани в синтезиран вид стратегическите цели, приоритетните области, целевите групи, принципите на организация и мерките за повишаване на ефективността на младежките дейности.

Планът за младежта в област Разград за 2018 г. е ориентиран към младите хора на възраст от 15 до 29 години, съобразно международните и европейските стандарти за работа с младежта.

II. АНАЛИЗ НА ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВАТА ПРЕД МЛАДЕЖТА В ОБЛАСТ РАЗГРАД

Основната характеристика на младежката общност в област Разград, както и предизвикателствата пред нея, не са по-различни по-принцип от тези на младежите в национален мащаб. Характеристиката и дефинирането на предизвикателствата, изтъкнати в Националната стратегия, са присъщи и определящи поведението и житейската ориентация на младежите в област Разград. Стремещът към независимост и самореализация е доминираща черта сред младите хора в нашата област. За съжаление голяма част от тях са социално и икономически зависими от семействата си. През последните години се наблюдава засилване на желанието за емиграция, особено сред по-нискообразованата част.

Високообразованите млади хора в област Разград, не правят изключение от общата за страната тенденция да търсят реализация в големите градове на България, а и една част от тях и в чужбина.

Голяма част от младежите, след приключване на образованието си в училище, не се възползват от възможностите на неформалното учене и това ги прави неконкурентноспособни на пазара на труда. Все още малко работодатели инвестират в обучението и квалификацията на младите работници и служители. Голяма част от работещите млади хора са демотивирани от заплащането и условията на труд. Те са ресурс и на сивата икономика и са принудени да приемат временна или неквалифицирана работа, дори и да притежават образователен ценз, тъй като специалностите им не са конкурентни към момента.

Информационните технологии вече са масово навлезли в бита и в работата и делът на младите хора, използващи ежедневно компютър или смартфон е много голям.

Публичните услуги в подкрепа на младите хора все още не достигат до всички нуждаещи се, особено младежите в малките населени места.

Голяма част от младите хора на територията на областта проявяват интерес към спортните клубове и танцовите състави, както и към другите извънучилищни форми за развитие. Почти всички младежи от 15 до 19 години, посещаващи училище са включени в извънкласни форми.

Съвременният модел за здравословен начин на живот трябва да развие принципа на делегиране на права и отговорности, от страна на държавата и активна подкрепа и партньорство с неправителствените младежки и спортни организации.

Може да се направи извод, че сред младите хора все повече се популяризира доброволството, както и желанието им да се сдружават. В тази връзка младежките неправителствени организации са проверен модел за осмисляне ежедневието на младите хора, както и потенциален бенефициент за привличане на финансиране по редица младежки програми и схеми.

1. ДЕМОГРАФСКА ПЕРСПЕКТИВА

В област Разград са налице редица негативни демографски тенденции:

- Намаляване на броя на населението в областта с по-високи темпове от средното за страната. Жителите в областта са намалели от 152 417 души през 2001 г. на 115 402 души през 2017 г., т.е. с 37 015 души или близо 25%.
- Отрицателен естествен прираст;
- Тенденция на застаряване на населението – продължаващ процес на демографско застаряване, изразен в намаляване на абсолютния брой и относителния дял на населението под 15 години и увеличаване на дела на населението на 65 и повече години;
- Намаляване на раждаемостта в по-голямата част от общините.

Според официалната статистика на НСИ към 31.12.2016 г. населението в област Разград е 115 402 души. От тях на възраст от 15 до 29 години са 17 798 души, които представляват 15,42% от общото население на областта.

План за младежта в област Разград за 2018 г.

Таблица 1: Население в област Разград на възраст от 15 до 29 г. за периода 2007 – 2014 г.

Година	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Население на възраст от 15 до 29 г. в абсолютна стойност	26 369	25 525	24 682	21 511	20 745	19 947	19 282	18 620	17 798
Население на възраст от 15 до 29 г. като дял от общото население на областта	19,61%	19,23%	18,95%	17,44%	16,98%	16,54%	16,19%	15,88%	15,42%

Източник: НСИ

Налице е трайна тенденция на намаляване на населението в област Разград на възраст от 15 до 29 години, като от 26 369 души (19,61%) през 2007 г. младите хора са намалели на 17 798 души (15,42%). Намалението е с близо една трета 8 571 души (32,5%).

Възрастовата структура на населението в областта е малко по-благоприятна от средната за страната с по-висок дял на младите хора и лицата в трудоспособна възраст (по-нисък от средния за страната е дялът на населението над 65 години). Налице са по-добри показатели на коефициента на възрастова зависимост в сравнение с много други области в страната.

Коефициент на демографско заместване в област Разград (показващ съотношението между броя на влизащите в трудоспособна възраст (15-19 г.) и броя на излизащите от трудоспособна възраст (60-64 г.) е по-благоприятен от средния за страната.

Към 31.12.2016 г. 55,21% от населението в област Разград на възраст от 15 до 29 години живее в селата (9 826 души) и 44,79% – в градовете (7 972 души).

Мъжете на възраст от 15 до 29 години в област Разград са 9 217 души и представляват 51,79%, а жените са 8 581 души – 48,21%.

Таблица 2: Младежко население в област Разград към 31.12.2016 г. по възраст, местоживееене и пол.

Област Разград		15-19 г.	20-24 г.	25-29 г.	Общо младежи 15-29 г.	Процентно съотношение
Общо	Всичко	5 523	5 852	6 423	17 798	100%
	Мъже	2 866	3 046	3 305	9 217	51,79%
	Жени	2 657	2 806	3 118	8 581	48,21%
Градове	Всичко	2 519	2 516	2 937	7 972	44,79%
	Мъже	1 277	1 281	1 482	4 040	50,68
	Жени	1 242	1 235	1 455	3 932	49,32
Села	Всичко	3 004	3 336	3 486	9 826	55,21%
	Мъже	1 589	1 765	1 823	5 177	52,69
	Жени	1 415	1 571	1 663	4 649	47,31

Източник: НСИ

План за младежта в област Разград за 2018 г.

Най-голям е делът на младежите в община Лозница, а най-малък в община Кубрат.

Таблица 3: Младежко население в област Разград към 31.12.2013 г. по възрастови групи (в навършени години) и общини.

Община	Общо население	15-19 г.	20-24 г.	25-29 г.	Общо младежи 15-29 г.	% на младежите /15-29 г./ от общото население
Разград	51 095	2 877	2 848	2 954	8679	16.98
Исперих	22 692	1 533	1 314	1 451	4298	18.94
Кубрат	18 355	1 042	975	1 078	3095	16.86
Завет	10 586	716	643	593	1952	18.44
Лозница	9 265	640	546	624	1810	19.53
Самуил	7 005	451	433	428	1312	18.72
Цар Калоян	6 192	359	330	372	1061	17.13
Област Разград	125 190	7 618	7 089	7 500	22 207	17,74

Източник: НСИ

Област Разград се характеризира с отрицателен механичен прираст. Стойността на този показател за областта е един от най-високите в страната. Стойността на отрицателния механичен прираст при възрастовата група 15-29 г. в сравнение с възрастовата група 30-39 г. е двойно по-висока, и три до пет пъти по-високи стойности от останалите възрастови групи. Наблюдава се трайна тенденция на нарастване нивото на емиграция и миграция към големи градове като София и Варна на младите хора от областта.

Таблица 4: Механично движение на населението през 2016 г. в област Разград по възраст и пол.

Местоживеене Възраст	Заселени			Изселени			Механичен прираст		
	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени
Разград	1 938	817	1 121	2 826	1 264	1 562	-888	-447	-441
0 - 9	244	121	123	281	148	133	-37	-27	-10
10 - 19	194	83	111	430	198	232	-236	-115	-121
20 - 29	406	111	295	784	315	469	-378	-204	-174
30 - 39	273	107	166	434	204	230	-161	-97	-64
40 - 49	231	115	116	276	123	153	-45	-8	-37
50 - 59	204	96	108	224	103	121	-20	-7	-13
60 - 69	199	107	92	187	84	103	12	23	-11
70+	187	77	110	210	89	121	-23	-12	-11

Източник: НСИ

2. ИКОНОМИЧЕСКА АКТИВНОСТ И КАРИЕРНОТО РАЗВИТИЕ НА МЛАДИТЕ ХОРА

Регистрираната младежка безработица в трите Дирекции "Бюро по труда" /ДБТ/¹ в област Разград – Исперих, Кубрат и Разград, през 2016 и 2017 г. е представена в следната таблица:

ОБЛАСТ/ общини	2016 г.		2017 г.			
	Брой регистрирани безработни младежи	Отн. дял от общо регистрираните %	Брой регистрирани без работни младежи	Отн. дял от общо регистрираните %	Безр. младежи с регистр. над 1 година	Отн. дял от общо регистрираните над 1 година
РАЗГРАД	684	9,2	682	11,0	106	15,5
община Исперих	193	12,6	180	13,2	37	20,5
община Самуил	57	7,5	53	7,6	10	18,9
община Завет	43	6,0	51	9,1	3	5,9
община Кубрат	96	7,4	94	9,0	16	17,0
община Лозница	75	8,7	73	10,4	14	19,2
община Разград	182	10,2	187	12,6	18	9,6
община Цар Калоян	38	8,7	44	11,1	8	18,2

Забележка: 1. Данните са от административната статистика на Агенцията по заетостта.
2. Данните са средногодишни.

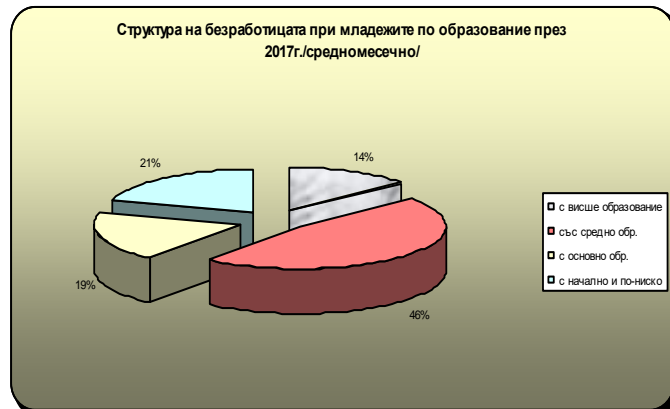
Разпределението на регистрираните безработни младежи по общини варира от **7,6%** /52 лица/ в община Самуил до **13,2%** /180/ - в община Исперих.

От структурата на регистрираната младежка безработица в област Разград през 2017 г. е видно, че **продължителната безработица при младежите до 29 години** /безработни с престой над една година в ДБТ/ по общини е в граници от 5,9% в Завет и 9,6% в Разград до над 20% в Исперих. В останалите четири общини продължително безработни младежи са в диапазона 17-19% от регистрираните младежи до 29 години през 2017 г.

По професионален признак регистрираните безработни младежи до 29 години в област Разград се разпределят (видно и от диаграмата по-долу) така – **147** са с работническа професия (22% от общия средногодишен брой 682); **176** са специалистите (26%); **359** са тези без квалификация (52%).

Според **образованието** структурата на регистрираните безработни младежи до 29 години в област Разград е – **95** са младежите с висше образование, **317** са тези със средно, **129** – с основно, а останалите **141** – с начално и по-ниско образование (относителните дялове на отделните групи са изобразени на диаграмата).

¹Източник: административната статистика на Агенцията по заетостта.

- **Реализирани мерки за намаляване на безработицата сред младежта в област Разград през 2017 г. (програми, проекти, обучения, трудови борси, информационни срещи, инициативи и др.)**

През 2017 г. продължава изпълнението на дейности за постигане на целите на реализирания за поредна година Национален план за изпълнение на европейската гаранция за младежта (НПИЕГМ).

Предоставянето на подходящи посреднически услуги на младежите се осъществява от специализирани екипи.

√ Трудово посредничество

С посредничеството на трите ДБТ от областта (Разград, Исперих и Кубрат) на първичния трудов пазар са устроени общо **322 безработни младежи до 29 години (от тях 139 са до 24 години)**.

√ Специализирани услуги

Младежите, които нямат опит в контактите с работодатели и имат дефицити в уменията за търсене на работа, се насочват приоритетно за участие в **Ателиета за търсене за работа (АТР)**. През 2017 г. тази услуга са получили **201 безработни младежи до 29 години (79 в ДБТ Исперих, 67 в ДБТ Кубрат и 55 в ДБТ Разград)**.

Чрез организираните от ДБТ **трудова борси**, утвърдили се в годините като ефективна форма на трудово посредничество, се дава възможност за пряка среща на търсещите труд с кандидати. През 2017 г. съгласно утвърдения график в област Разград са проведени общо 3 трудови борси – 2 общи (в ДБТ Исперих и Кубрат) и 1 специализирана за младежи (в ДБТ Разград). Борсите бяха посетени общо от 174 търсещи работа лица (**126 от тях младежи до 29 години**). Деветнадесет работодатели обявиха общо 127 свободни работни места, 65 от които са заети, в т.ч. **от 36 младежи**, на 10 от тях работа са започнали млади безработни до 24-годишна възраст.

Провеждат се още „Дни на работодателя”. През 2017 г. трите ДБТ –Разград, Исперих и Кубрат са иницирали и провели общо 9 дни на работодателя. В тях 18 работодатели от различни браншове са се срещнали директно със 131 търсещи работа лица, от които голяма част са млади хора. По време на тези форуми са обявени 82 свободни работни места, на повечето от които вече са наети подходящи кандидати

Други полезни инициативи са **Информационните срещи**, на които са обсъждат възможностите за осигуряване на заетост, предоставя се информация за действащи и очаквани схеми, процедури, проекти, програми, инициативи, нови възможности за обучение и др. На територията на трите ДБТ в област Разград са проведени общо **8 информационни срещи с 96 участници** – продължително безработни, безработни младежи, жени, роми, неактивни лица, ученици, работодатели, партньори, НПО и др.

Общите констатации за трудовите борси и информационно-посредническите форуми показват удовлетворение от участниците от възможността да се запознаят с услугите, предоставяни от Агенцията по заетостта и нейните териториални поделения, възможностите и условията за субсидирана заетост и обучения, предлагани от ДБТ.

Професионалното ориентиране е дейност, насочена към подпомагане на самостоятелния избор на професия и/или на форма и начин за придобиване на професионална квалификация в съответствие с индивидуалните качества на търсещите работа лица и потребностите на пазара на труда. В ДБТ тази дейност се осъществява чрез индивидуални и групови форми за професионално информиране, консултиране и ориентиране. Практически услугите включват информиране и съветване на безработни, заети и учащи лица за възможностите и формите за квалификация или преквалификация, съобразно персоналните им образователно-квалификационни характеристики, мотивацията и интересите им, както и в съответствие с търсенето на работна сила на местния и/или други трудови пазари.

През 2017 г. индивидуални консултации за професионално развитие са получили 660 безработни лица от област Разград, а 438 са участвали в групови форми на работа: професионално ориентиране, мотивиране за активно поведение на пазара на труда и АТР.

Насърчаване на трудовата мобилност чрез Европейската мрежа за услуги по заетостта EURES

През 2017 г. дейността в това направление се осъществи съгласно утвърдения план за действие по EURES за регион Разград за 2017 г. За периода са планирани и проведени информационните дни за нерегистрирани лица, информационни дни за учащи се, Ателиета за търсене на работа на тема „EURES мрежа и професионална мобилност в Европа”. Общият брой на индивидуално консултираните лица, регистрирани в ДБТ от EURES консултантите, е 1075 в област Разград, като **около 20% от тях са младежи**.

- **Включени безработни младежи от област Разград в програми, проекти и мерки за заетост, финансирани от Държавния бюджет (ДБ), обобщената информация е представена в следната обобщена таблица:**

План за младежта в област Разград за 2018 г.

	ОБЛАСТ РАЗГРАД	община Разград	община Лозница	община Цар Калоян	община Исперих	община Самуил	община Кубрат	община Завет
<i>Брой безработни младежи, включени в заетост през 2017 г. – ОБЩО</i>	70	28	3	9	12	6	7	5
<i>Брой безработни младежи, включени в програми и проекти през 2017 г. - ОБЩО</i>	52	19	3	8	8	6	5	3
<i>Национална програма „Старт на кариерата</i>	30	11	3	3	6	3	2	2
<i>Национална програма „Асистенти на хора с трайни увреждания”</i>	8	*	*	*	2	3	2	1
<i>Национална програма „Мелтомена”</i>	2	2	*	*	*	*	*	*
<i>Регионални програми за заетост</i>	3	1	*	1	*	*	1	*
<i>Проект „Шанс за работа – 2017” на КНСБ</i>	3	3	*	*	*	*	*	*
<i>Проект „Квалифицирани кадри за бизнеса” на БСК</i>	6	2	*	4	*	*	*	*
<i>Брой безработни младежи, включени в мерки за заетост през 2017 г.</i>	18	9	*	1	4	*	2	2

- През 2017 г. **обучения на безработни младежи до 29-годишна възраст със средства от ДБ** са провеждани по два проекта на социалните партньори – „Шанс за работа – 2017” на КНСБ и „Квалифицирани кадри на бизнеса” на БСК. Обучение по двата проекта общо са преминали 28 младежи (13 по проекта на БСК, а 15 - по проекта на КНСБ), от които 17 са от община Разград и 11 от община Цар Калоян.

- **Включени в заетост и обучение с ваучери безработни лица до 29-годишна възраст по схеми по Оперативната програма „Развитие на човешките ресурси” 2014-2020 (ОПРЧР) – данни по двете схеми, реализирани през 2017 г. и насочени към целевата група са представени в следната таблица:**

	Област Разград	Община Разград	Община Лозница	Община Цар Калоян	Община Исперих	Община Самуил	Община Кубрат	Община Завет
<i>I. Схема „Младежка заетост”</i>								
1. Включени в схемата лица през 2017 г.	27	11	2	2	4	*	5	3
<i>II. Схема "Обучения и заетост на младите хора"</i>								
1. Включени в обучение с ваучери лица през 2017 г.	106	18	*	2	17	15	29	25
2. Включени в заетост лица през 2017 г.	221	45	*	12	81	41	18	24

По схема „Обучения и заетост на младите хора” включените в заетост лица са повече от тези, които са преминали обучение с ваучери с последваща заетост, тъй като по схемата е предвидена и „директна” заетост, т.е. безработните лица започват работа с определен наставник.

През 2017 г. **разкритите работни места** в бюрата по труда от област Разград по програми и мерки за заетост, **насочени към безработните младежи до 29-годишна възраст**, са общо 46, от които 31 работни места по НП „Старт на кариерата” и 15 работни места по чл.36, ал.1 от Закона за насърчаване на заетостта – насърчаване на работодателите да наемат на разкритите работни места безработни младежи до 29-годишна възраст.

Трудовата реализация на голяма част от младите хора е затруднена поради липсата на квалификация и специалност. Преобладаващата част в групата са в малките населени места в областта. При други трудностите произтичат от нетърсене на местните трудови пазари на притежаваната от тях професия.

Мнозинството млади хора у нас имат желание да развият собствен бизнес, независимо от силната конкуренция. Голяма част от младите българи на възраст 15-29 години считат, че човек, който се занимава със собствен бизнес в България, е „търсец независимост и реализация на свои идеи”. Младите хора се нуждаят от подкрепа, както при стартирането, така и при развиването на самостоятелен бизнес. Добри възможности в тази насока дават мерки по Програмата за развитие на селските райони, програма „Подкрепа за предприемчивите българи” и др.

В община Лозница се наблюдават положителни тенденции все повече младежи да стартират и развият собствен бизнес с отглеждане на малинови и ягодови насаждения.

Пчеларството също става все по-атрактивно за младежите в областта.

Съгласно действащото законодателство в Република България, на 15 години младият човек става трудоспособен, като започването на работа на по-ранна възраст е при условията на специална закрила.

В повечето случаи младите хора нямат практически и трудов опит по придобитата специалност след завършване на своето образование и трудно се включват на пазара на труда.

Пример за добра практика в тази насока е реализацията на проекти за придобиване на практически професионален опит от младите хора по програми, като „**Студентски практики**”, „**Стаж в държавната администрация**” и др., както и предоставяне на възможност за професионална реализация на младежи по програма „**Старт в кариерата**”.

През летния сезон голяма част от младежите от областта се насочват към Черноморието в търсене на сезонна работа.

С навършването на 14 години започва периодът на юношеството, в който младата личност оформя своята идентичност, интереси и ориентация за развитие, изпитва силна необходимост от себеутвърждаване и доверие.

На територията на област Разград съществуват **10 професионални гимназии**, които дават възможност за ранно професионално ориентиране на младежите. В тези гимназии учениците получават добра подготовка в различни професионални направления, което им дава възможност по-късно да продължат своето образование във висши учебни заведения в страната и чужбина. Добър пример за приемственост между средно и висше учебно заведение са ПГХТБТ „М. Кюри” и Русенския университет „Ангел Кънчев“ – филиал Разград.

В град Разград работи **Център за кариерно ориентиране**, в който младите хора имат възможност да получават информация за видовете подготовка в училищното образование, за прехода от една към друга образователна степен, за търсените и перспективни професии.

Кариерното ориентиране на учениците със СОП се извършва от **Регионалният център за подкрепа на процеса на приобщаващо образование в гр. Разград**. Деца със СОП от четири училища в област Разград се обучават по проект „Включващо обучение” на Министерството на образованието и науката.

Младите хора от област Разград вземат участие в редица международни програми, олимпиади, състезания и конкурси.

В учебните заведения в област Разград се реализират редица проекти за подкрепа за личностното развитие на децата и учениците. Най-големият от тях е **Проект „Твоят час“** към проект **BG05M2OP001-2.004-0004-„Развитие на способностите на учениците и повишаване на мотивацията им за учене чрез дейности, развиващи специфични знания, умения и компетентности (Твоят час)“**. През учебна 2017/2018 година 6 636 ученици от 52 училища от област Разград участват в проекта. По направлението за занимания по интереси са регистрирани 335 групи за извънкласни дейности с 4 737 ученици, а за преодоляване на обучителни затруднения – 224 групи с 1 899 ученици. Одобреният общ размер на безвъзмездната помощ за изпълнение на проектите от втората фаза на процедурата в учебните заведения от област Разград възлиза на 1 158 340 лева. Дейностите по тях се очаква да приключат до края на октомври 2018 година.

Един от основните проблеми е **отпадането на младежите от образователната система**. Броят на учениците, отпаднали от образователната система в област Разград за изминалата 2016/2017 учебна година е 88, а броят на децата и учениците, които са извън училище/детска градина е 29.

План за младежта в област Разград за 2018 г.

Таблица: Брой ученици, регистрирани в образователната система в област Разград за изминалата 2016/2017 учебна година.

Група/ клас	Брой на учениците, отпаднали от образователната система за изминалата 2016/2017 учебна година по класове		Брой на децата и учениците, които са извън училище/ДГ	Брой ученици, регистрирани в образователната система за изминалата 2016/2017 учебна година
	брой момичета	брой момчета		Данни към м. септември 2017 година
яслена	-	-	-	152
1 гр.	-	-	-	549
2 гр.	-	-	-	610
Сборна 1 и 2 гр.	-	-	-	715
ПГ – 5 г.	3	3	-	811
ПГ – 6 г.	6	8	2	970
I	4	2	3	1 147
II	2	-	-	1 036
III	3	2	3	1 022
IV	3	2	2	946
V	3	3	2	1 082
VI	3	4		1 099
VII	3	1	2	1 105
VIII	5	7	5	1 056
IX	4	7	4	1 064
X	3	4	6	1 069
XI	-	2	-	1 051
XII	1	-	-	959
	43	45	29	16 443

Причините за отпадането от образователната система са следните:

- Тежко социално-икономическо състояние на семействата;
- Слаба ангажираност и мотивация на родителите за участие в училищните и образователни инициативи;
- Ниска професионална квалификация, необразованост на родителите;
- Дефицит на основни социални умения;
- Езикова бариера;
- Икономическа миграция в по-големи населени места и зад граница;
- Ранни женитби;
- Деца на разведени родители, деца от непълни семейства;
- Децата са били в чужбина със семейството си.

Важен фактор за правилното функциониране на системата семейство-училище-ученик е семейството. То определя насочеността и нагласите на децата, дава модел на възпитание и поведение, създава мотивация за труд и учене. Ниският социален статус, в който се намира семейството, безработицата, ниските доходи, битовите проблеми, не оказват положително въздействие на децата за редовно посещаване на учебните занятия.

Тревога буди и друга тенденция: заради тежката социално-икономическа ситуация нарастват нивата на безработица в региона и цели семейства напускат домовете си, за да търсят препитание в чужбина.

Това от води до обезлюдяване на региона и принудително откъсване на младите хора от ученическата общност. Няма точна статистика колко ученици заминават с родителите си в чужбина, а отивайки там, не всички продължават да учат.

Една част от учениците се завръщат на по-късен етап, но при връщането им в България се появяват други проблеми: прекъсване на учебната година, изоставане от учебния материал, повтаряне на класа – всичко това носи риск много ученици да останат неграмотни.

В последните години се забелязва тенденция към намаляване на дела на младите хора без средно образование.

Интересът сред младите хора в областта, както и в цялата страна, към четенето на книги се срива. Почти всеки пети млад човек изобщо не притежава книги у дома.

Като цяло, четенето на книги и художествена литература продължава да губи популярността си като форма на прекарване на свободното време. На практика се наблюдава промяна в културния модел не само при младите, но и при по-възрастните поколения – компютърът и телевизията изместват дейности, като четенето на книги.

За децата, които нямат равен старт (деца, недостатъчно добре владеещи български език, деца от социално слаби семейства и др.), се полагат специални грижи с оглед тяхното пълноценно участие в образователния процес, а именно:

- използване възможностите за приобщаващо образование, регламентирани в Закона за предучилищното и училищното образование;
- осигуряване на подкрепяща среда за децата със специални образователни потребности, включваща финансиране участието на учителите в обучителни програми за интегрирано обучение;
- дейности и инициативи за мотивиране на родителите на децата;
- прилагане на интерактивни методи за формиране на общочовешки ценности у децата, основани на толерантност и доверие;
- популяризиране на добрите практики за интегриране на децата със специални образователни потребности;
- подкрепа на инициативи за социализация на децата, за които българският език не е майчин;
- подкрепа на извънкласните дейности за осмисляне на свободното време на децата и учениците, чрез насочването им към дейности за развитие на индивидуалните им способности и интереси.

3. ДОСТЪП ДО ИНФОРМАЦИЯ И КАЧЕСТВЕНИ УСЛУГИ

През 2017 г. в град Разград функционираше **Младежки информационно-консултантски център (МИКЦ)**. Центърът беше създаден по проект „Младежки информационно-консултантски център в град Разград” на СНЦ „Младежки форум 2001-Разград”, финансиран от Националната програма за младежта (2016-2020) към Министерството на младежта и спорта.

Областна администрация Разград и Регионално управление на образованието Разград оказаха активна подкрепа и съдействие при реализирането на проекта.

В област Разград от дълги години не функционираше Младежки информационно-консултантски център. Разкриването на такъв център беше заложено в Плана за младежта в област Разград за 2016 г.

Дейността на такъв център се вписа с новите изисквания в Закона за предучилищното и училищното образование за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците. Затова дейността на Младежки информационно-консултантски център е сред основните акценти на Стратегията за подкрепа на личностно развитие на децата и учениците в област Разград, която в момента се разработва.

Работата на центъра допринесе за осмисляне на свободното им време на младите хора в областта, за повишаване мотивацията на младежите за собственото им развитие и участие в обществения живот, както и за повишаване информираността за възможностите за професионална и личностна реализация.

Една от най-силните страни на проекта беше планираната дейност на мобилен консултативен екип, с което ще бъде обхванати деца и младежи от всички общини в областта ни.

През 2017 г. в рамките на проекта в общинските центрове на седемте общини в област Разград се проведе поредица от работни срещи на тема „Какво да кажем на младите хора”.

Целта на работните срещи беше осъществяване на активен диалог на институциите с младежите от седемте общини в областта ни.

Над 200 души взеха участие в седемте работни срещи. Сред тях бяха г-н Гюнай Хюсмен – Областен управител на област Разград, заместник областните управители Нурие Црънгалова и Евгени Драганов, кметове и заместник-кметове на общини и представители на редица институции и организации: общински администрации, съд, прокуратура, полиция, бюра по труда, дирекции „Социално подпомагане”, местни и регионални институции, подкрепящи бизнеса организации, фирми и Регионално управление на образованието, Филиал на Русенския университет в град Разград, Регионална търговско-промишлена и земеделска камара Разград, Център за обществена подкрепа в Разград, Център за кариерно ориентиране, МКБППМН Разград, БЧК Разград, директори на училища, учители, както и млади хора от училища в Разград.

Водеща на срещите беше Диляна Георгиева-Станчева от сдружение „Младежки форум 2001”, модератор – Светлин Симеонов – главен експерт в Областна администрация Разград, а комодератори – успели хора от всяка една община от област Разград: Нели Генчева от Районен съд Разград, районният прокурор Любомир Георгиев, Венцеслава Енчева – възпитаник на Професионалната гимназия с преподаване чужди езици „Екзарх Йосиф” , гр. Разград; Димитринка Купринджийска, прокурор Валентин Цанев и Георги Патриков, Началник група „Охранителна полиция” на РУМВР Исперих; Росица Калинова – Директор на ДСП Кубрат и Павлин Петров – ръководител на „Агробизнесцентър Кубрат; г-н Четин Емин – началник отдел „Образование” в Община Завет; Айше Реджеб – Директор на Дирекция в Община Лозница, Георги Минков – председател на НЧ „Пробуда 1912-Лозница”; г-жа Бехра Зюлкяр, заместник-кмет на село Самуил, инж. Стамен Къев, технически директор на „Тракция” АД; г-н Белгин Хюсеин – заместник-кмет на община Цар Калоян, г-жа Зюлейха Карман – директор на ОУ „Св. Паисий Хилендарски”, с. Езерче.

По време на работните срещи бяха проведени задълбочени дискусии за перспективите за лично и професионално развитие на младите хора в област Разград, от които могат да се изведат следните заключения и препоръки:

Областна администрация Разград, общинските администрации в област Разград са отворени към младите хора в областта и осъществяват редица практики за запознаване на тяхната дейност като Ден на отворените врати, Мениджър за един ден, проект „Ученически практики и студентски практики”, Летни стажове в държавната администрация, НП „Старт в кариерата”, летни бригади за студенти, насочване за следване на специалности, от които има нужда съответната община и др. Институции като съд, прокуратура и полиция, бюра по труда, социални служби и други местни и регионални институции също са отворени за младите хора да се запознаят с дейността им и да ги припознаят като път за своя професионална реализация.

Общинските администрации, училищата и читалищата, както и неправителствения сектор се стремят да осигуряват извънкласни форми на дейност за младите като мярка за превенция от рискове и зависимости. В изградените спортни зали младежите се стимулират. Важно е младите хора да се включват активно в доброволчески инициативи, защото това им дава възможност за реална, а не само онлайн комуникация, за изграждане на навици и ценности.

Демографският срив и емиграцията водят до обезлюдяване на населените места в област Разград. Родителите на немалка част от младите хора са в чужбина и те растат в среда на липса на родителско внимание и морална подкрепа. Липсата на внимание се компенсира със скъпи подаръци, които развалят неукрепналата ценностната система на децата и извеждат като основен приоритет материалното. Тези младежи само чакат да завършат средното си образование, за да тръгнат към чужбина, където са техните родители и близки. Те дори не се замислят за алтернативи за реализация в България. Не е по силите на общинските администрации да задържат младите хора в областта. Развива се отговорността на институциите за предприемане на мерки за развитие на младите хора. Нужна е последователна и адекватна национална политика в това отношение, а не само формално приемане всяка година на Национален план на младежта, който не е подсигуран финансово.

Младите хора на трябва да вярват на митове, които се въртят в общественото пространство, че в област Разград няма възможности за развитие на младите хора, че животът и скучен и безперспективен. Когато човек е активен може да работи и на няколко места, да се включва в проекти и доброволчески инициатива и по този начин ще има по-различно усещане за действителността. В съвременния свят, при наличие на добра инфраструктура, да пътуваш в друго населено място е нормална практика. Младите хора трябва да търсят възможности за реализация и в съседни градове, дори да живеят в родното си населено място.

Успешната реализация не идва наготово. За нея се изискват редица качества и способности, воля и постоянство в учението и развитието. Много от младежите не знаят силните си страни, а именно това познание е пътят към успеха. Младите хора е добре да се вслушват в съветите на родителите си, защото те винаги им мислят доброто. Решенията за бъдещото си развитие обаче трябва да вземат съгласно своето желание и според това, кое умеят да правят най-добре. Успехът в кариерата се постига с много труд, мотивация, силна воля, целенасоченост и последователност. Младите трябва да се образуват и изграждат като отлични специалисти, защото моженето е независимост.

Младежите е добре да учат интензивно чужди езици, защото ако през 90-те години, владеенето на чужд език не е носело никакви дивиденди, в сегашния глобализиран свят и активната комуникация с хора от цял свят, владеенето минимум на английски език е задължително за почти всяка професия.

Трябва да се оказва подкрепа на младите хора при първите им стъпки в професионалната реализация, да се поощряват и стимулират. Днешните младежи имат силно чувство за справедливост и работодателите трябва да бъдат коректни към тях и като заплащане и като равнопоставеност с по-възрастните им колеги.

Исклучително е важен проблем с недостига на кадри в бизнеса. Поради тази липса на кадри, се отказват големи поръчки и предприятия започват да се конкурират помежду си в привличане на малкото стойностни работници. Въпреки активните политики на бизнеса за привличане на работна ръка сред местните граждани, в това число и предоставяне на обучения и платени стажове, желаещите да започнат работа са изключително малко. Нужно е предприемане на мерки за постигане на съответствие между професионалното образование и нуждите на бизнеса в област Разград. Подготовката на студентите в университетите не е на добро ниво и предприятията се принуждават сами да обучават кадрите си. Предоставянето на социални помощи на хора в трудоспособна възраст ги демотивира да си търсят работа. Често те отказват работа, защото заради една невисока заплата, ще изгубят куп социални помощи. Младите хора имат възможност да се реализират и като предприемачи.

През месеците октомври, ноември и декември 2017 г. в област Разград се осъществи комуникационна **инициатива под надслов „Европа в Лудогорието“**. Целта на инициативата беше популяризиране на възможностите, предизвикателствата и ползите от българското председателство на Съвета на Европейския съюз и да се разясни на широката общественост как членството в Европейския съюз е променило през последните години област Разград. Основна целева група бяха младите хора в областта.

В рамките на инициативата бяха проведени три публични информационни събития, организирани от Областна администрация Разград: на 25.10.2017 г. в гр. Исперих, зала на НЧ „Съзнание 1891“, на 31.10.2017 г. в гр. Кубрат, заседателна зала на Общински съвет Кубрат и на 10.11.2017 г. в гр. Лозница, червена зала на НЧ „Пробуда 1912“.

Всяко публично събитие включваше информационна част с представяне на мултимедийна презентация на резултати от провеждането на кохезионната политика на Европейския съюз в област Разград и мултимедийна презентация и видеоклип, представящ българското председателство на Съвета на Европейския съюз, както и съпътстваща културна програма, включваща културна програма, в която участваха таланти от ЦПЛР-Център за работа с деца-Разград – от класа по поп пеене и от Градския мажоретен състав, както и представителят на област Разград в последното издание на музикалния формат „Х Factor“ Павел Матеев.

След приключване на втория модул участниците в събитията имаха разгледаха **съпътстваща фотоизложба на тема „Европа в Лудогорието. Поглед от високо“** с фотографии на обекти, изградени или ремонтирани със средства от Оперативните програми и Програмата за развитие на селските райони. На участниците в събитията бяха раздадени информационни материали, популяризиращи българското председателство на Съвета на ЕС.

В рамките на инициативата бяха организирани и 4 културно-информационни събития; Събитията бяха организирани от следните читалища: НЧ „Просвета 1883“, с . Гецово; НЧ „Напредък 1896“, с . Голям извор; НЧ „Образование 1894“, с . Езерче и НЧ „Просвета 1919 – Брестовене“, с . Брестовене, със съдействието на Областна администрация Разград.

Културно-информационно събитие под надслов „България – Гецово – Европа – мечти и реалност“, се проведе на 10 ноември 2017 г. в залата на Народно читалище „Просвета 1883“, село Гецово. В културната част на събитието младите таланти на Гецово представиха на сцената, украсена с европейски и български символи, именно непреходните традиции на народа ни. В програмата участваха малчуганите от ДГ „Здравец“ - Гецово, танцова школа „Слънчеви ритми“, формация „Капчици“, Елица Генчева, Цветалина Генчева и танцова школа „Капанска магия“. Концертът завърши с изпълнение на химна на Европа „Ода на радостта“, изпълнена от всички участници в програмата. За събитието деца от Гецово също бяха подготвили малка експозиция с рисунки на логото на българското европредседателство.

Културно-информационно събитие се проведе на 25 ноември 2017 г. в залата на НЧ „Напредък 1896“, с. Голям извор. В културната част на събитието участваха: Танцов състав „Вихър“ към НЧ „Напредък 1896“, с. Голям извор, Танцова група „Хърсово“ към НЧ „Паметник 1872“, с. Хърсово, и двете с художествен ръководител Мариян Боянов, както и оркестър „Вихър“ към НЧ „Напредък 1896“ - Голям извор. Те се представиха с български и ромски танци, а програмата завърши с кръшно българско хоро, на което се хванаха и зрители и участниците в двата танцови състава. За събитието деца от Голям извор също бяха подготвили малка експозиция с рисунки на логото на българското европредседателство.

Събитие под надслов „Влак за Европа“ се проведе на 27 ноември 2017 г. в залата на НЧ „Образование 1894“, с. Езерче. Сценарият включваше търсене на любимата кукла на тъжен клоун, когото новият му приятел Нека Аз Добротворко опитва да разведри като му разказва за Европа, за това как децата от Езерче се подготвят за българското председателство на Съвета на ЕС. Традиционни фолклорни и съвременни песни и танци, показващи многообразието на съвременна Европа, включваше подготовката, а част от програмата бе и възстановка на заседание на Европарламента от 2014 г. Деца влязоха в ролите на: Илияна Йотова, Кристалина Георгиева, Сергей Станишев, Николай Барекос, Момчил Неков, Мартин Шулц и други евродепутати и комисари. В програмата с фолклорни танци участва и Фолклорната група „Цар Калоян“ от Цар Калоян с ръководител Ростислав Русев. Директорът на ОУ „Св.П. Хилендарски“ Зюлейха Карман обяви, че по време на подготовката за събитието на децата от 5, 6 и 7 клас са закупени тениски, върху които те с текстилни бои и маркери нарисували логото на Българското европредседателство. Ръчно нарисувана тениска децата изпратиха като подарък на Областния управител Гюнай Хюсмен. По-малките ученици пък направили постери по темата за европредседателството.

Културно-информационно събитие под надслов „Брестовене с песни и танци в Европа“ се проведе на 29 ноември 2017 г. в залата на НЧ „Просвета 1919 – Брестовене“, с. Брестовене. В културната част на събитието В културната част на събитието участваха над 80 малки и големи певци и танцьори от: ДГ „Червената шапчица“, ОУ „Христо Ботев“, танцова група „Перфектни момичета“, групата към пенсионерски клуб „Лудогорие“, Група за български народни песни към НЧ „Просвета 1919“, Група за турски песни към НЧ „Просвета 1919“, талантливите певци Бурчин Тунджай и Мюрсел Мехмедов. Концертът започна с Химна на Република България, завърши с изпълнение на песента „Питат ли ме дей зората“ от по-голямата част от участниците в културната част на събитието. На сцената бяха поканени и всичките 22 деца от Брестовене, които са родени през 2007 г., когато България е приета в Европейския съюз. Всички те получиха малки подаръци с логото на ЕС. За събитието деца от Брестовене също бяха подготвили малка експозиция с рисунки на логото на българското европредседателство.

През 2017 г. Областна администрация Разград, съвместно с Областния съвет на Съюза на ветераните от войните в България и Областния съвет на офицерите и сержантите от запаса и резерва организира **пътуваща изложба „Военните паметници в област Разград“**. Изложбата включва 16 табла със снимки и информация за 109 военни паметника и паметни плочи в област Разград.

Изложбата беше експонирана за по една седмица във всички общински центрове в областта, като началото ѝ във всяко населено място беше поставяно с официално откриване с участие на Зам. областния управител Евгени Драганов, Стоян Великов – Председател на Областния съвет на Съюза на ветераните от войните в България, полк. Огнян Кирилов – Председател на Областния съвет на офицерите и сержантите от запаса и резерва, подполк. Владимир Вълков – фотограф.

Изложбата стартира от град Кубрат, където беше представена в НЧ „Св. Св. Кирил и Методий“ от 2 до 6 октомври, след това от 9 до 13 октомври изложбата ще бъде подредена в НЧ „Саморазвитие 1902“ в гр. Завет, от 16 до 20 октомври – в НЧ „Съзнание 1891“ в Исперих, от 30 октомври до 10 ноември – в НЧ „Развитие 1869“ в гр. Разград, 13 до 17 ноември в НЧ „Пробуда 1912“ в гр. Лозница, от 24 до 28 ноември в СУ „Христо Ботев“, гр. Цар Калоян и от 5 до 15 декември в СУ „Св. Св. Кирил и Методий“ в с. Самуил.

Освен това на 10 ноември в ОУ „Виделина“ в с. Сейдол, община Лозница беше порведен открит урок по родолюбие, като изложбата беше представена в учебното заведение.

При представянето ѝ в общините в област Разград изложбата беше посетена от много граждани, голямата част от които млади хора. Към тях беше отпаревно послание да се грижат за военните паметници в техните населени места, да почистват пространствата около тях и да пазят паметта за героите.

Помощ на младежката общност оказва и **Областният информационен център**, който организира две информационни кампании за ЕС.

В област Разград е **налична добре функционираща система за предоставяне на обща и допълнителна подкрепа за личностното развитие на децата и учениците**, в т. ч. и младежите съгласно изискванията на Закона за предучилищното и училищното образование.

На територията на община Разград функционират пет **Центъра за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците (ЦПЛР)**, които помагат на децата и младежите да се развиват в много сфери.

ЦПЛР – Център за ученическо, техническо и научно творчество (ЦУТНТ) осъществява дейността си за развитие на интересите, способностите, компетентностите и изиявата в областта на науките и технологиите. В него функционират 10 клуба: „Здравословен живот“, „Екология“, „Компютърен свят“, „Приложно изкуство“, „Репортери“, „Скаути“, „Сладкодумци“, „Слово“, „Екотуризм“, „Конструиране и моделиране“ и 6 школи: „Математика“, „Биология и химия“, „Английски език“, „Български език и литература“, „Авиомоделизъм“, „Мултимедии“. **ЦПЛР - Център за работа с деца (ЦРД)** осъществява дейността си за развитие на интересите, способностите, компетентностите и изиявата в областта на изкуствата. В центъра работят осем школи – Детска компютърна школа, Детска танцова школа „Капчици“, Детска танцова школа „Хорце“, Школа по английски език, Школа по изобразително изкуство, Школа по китара и Школа по пиано и клас по пеене и четири състава и оркестъра: Градски мажоретен състав, Младежки духов оркестър Танцова формация „Феникс“ и Модерен балет „Арабеа.

”ЦПЛР - Ученическа спортна школа „Руси Бухтев” (УСШ) осъществява дейността си за развитие на интересите, способностите, компетентностите и изявата в областта на спорта. В щколата се осъществява учебно-тренировъчна и състезателна дейност и ваканционни занимания при най-добрите специалисти по спортовете: лека атлетика, баскетбол, тенис на корт, тенис на маса, бадминтон, ориентиране и шахмат. **ЦПЛР - Междуучилищен център по трудово-политехническо обучение (МУЦ по ТПО)** осъществява дейността си за развитие на интересите, способностите, компетентностите и изявата в областта на технологиите. Освен това в Разград функционира и **ЦПЛР – Ученическо общежитие.**

В община Кубрат активна дейност извършват **ЦПЛР – Общински детски комплекс (ОДК) и ЦПЛР – УО „М. Горки“, гр. Кубрат.** В община Лозница работи **ЦПЛР – ОДК.**

Активна работа за подкрепа за личностното развитие на децата и учениците се извършва и от **центрове за социални услуги, неправителствени организации, читалища и спортни клубове.**

Пример в тази насока е община Исперих, където в **читалище „Съзнание 1891“ в гр. Исперих** творят и се развиват голям брой младежи, организирани в различни групи по интереси – танци, музика, театрално и изобразително изкуство.

Дейност развиват: две школи по пиано; група за народни танци; школа за свободни танци; танцова школа „Форте“; група за народни песни „Детелина“; вокална група „Теменуга“; творческа трупа „Веселяци“; кръжок „Изобразително изкуство“; кръжок „Бит и традиция“.

В област Разград се утвърдиха множество културни институции, стимулиращи неформалното обучение на младите хора: читалища с групи за автентичен фолклор, балет, младежка театрална формация, инструментални групи и т.н.

Едно от предизвикателствата пред младите хора е да опознаят националните, европейските и световни културни традиции и ценности. В това отношение голяма подкрепа им оказва **Регионална библиотека „Проф. Боян Пенев” в град Разград.**

Приоритет на библиотеката в Разград е работата с младите хора, с деца от детските градини и ученици от основните и средните училища в община Разград.

Културната институция съдейства децата и учениците да обогатят естетическата си култура с организиране на срещи с писатели и посещения на гостуващи изложби от ученици.

РБ „Проф. Боян Пенев” стимулира детското творчество и съдейства и за неговото представяне на литературни четения и художествени изложби.

Библиотеката се стреми да включва децата и учениците в редица национални инициативи, които се провеждат в гр. Разград с нейно съдействие, като Национална библиотечна седмица, Маратон на четенето, „Читалня под небето” и др.

Нови инициативи на библиотеката са Мобилната библиотека и Пътуваща детска библиотека, при която част от библиотечните специалисти, като екип отиват на място в класовете на училищата или детските заведения и провеждат уроци по история, етнография, фолклор или гражданско образование. Също така групи от детските градини и учебните заведения посещават Регионалната библиотека и Детския отдел към нея. Провежда се и Учебен час в библиотеката.

РБ „Проф. Боян Пенев” организира и редица дейности през ваканциите на децата и учениците под надслов „Моята приказна ваканция – Децата на Разград четат, творят и се забавляват”: четене на любими произведения, Детско ателие „Обичам те слънчево лято”, Детска филмотека, Творческа работилница „Сръчко”, Фентъзи игри, Постоянна изложба „Моето слънчево лято” и др.

Културната институция организира срещи с автори на детска литература и събития като Изложба – приложно изкуство, традиционен регионален ученически конкурс “Природата – извор на живот” под мотото „Моето зелено училище”, инициатива на ОУ ”Ив. С. Тургенев”, РУО и РБ ”Проф. Боян Пенев”, Ден на детето – „Екскурзия в Библиотеката” и др.

Регионалната библиотека организира съвместни инициативи и мероприятия с други институции при работа с ученици: Регионален исторически музей – Разград, Териториална дирекция „Архиви” – Разград, НЧ „Развитие - 1869”, НЧ „Напредък 1901”, неправителствени организации и др., като уроци по български фолклор, уроци по история и др.

Обща и допълнителна подкрепа за личностното развитие на децата и учениците със специални образователни потребности (СОП) се извършва от **Регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващо образование в гр. Разград**

Общинските администрации оказват активна подкрепа за изпълнение на младежки дейности. Община Разград оказва дългогодишна подкрепа на институциите, работещи с млади хора, на органите на местно младежко самоуправление във връзка с тяхната информираност. Осигурява финансов ресурс за издаване на ученически вестник „Потомци”, за младежка рубрика в Общинско радио „Разград”, за поддържане на рубрики в общинския сайт и т.н.

Един от приоритетите в политиката на община Исперих днес е повишаване качеството и достъпа до информационни услуги в подкрепа на младежкото развитие.

Достъп до информация на младите хора в общината се предоставя чрез няколко източника:

- централна общинска библиотека „Петя Йорданова“, оборудвана с компютърни конфигурации и с осигурен интернет достъп;
- едно читалище в града и 24 по селата, като осигурен интернет достъп има в половината от тях;
- общинска администрация.

Голям е дялът на младите българи, използващи ежедневно компютър, което им позволява да имат улеснен достъп до информация. Публичните услуги в подкрепа на младите хора все още не са с необходимото качество и не достигат до всички нуждаещи се, особено до младите роми и младежите в малките населени места.

4. ЗДРАВΟΣЛОВЕН НАЧИН НА ЖИВОТ

В последните няколко години се наблюдават и тревожни тенденции, въпреки че за множество млади хора здравословният начин на живот – правилно хранене, спорт и др., се превръща в ценност.

Като основни проблеми могат да се определят употребата на цигари и алкохол, наднормено тегло. В сравнение с големите градове в област Разград случаите на употреба на наркотици и психотропни вещества и на разпространение на ХИВ/СПИН и полово предаваните болести, не са толкова чести.

На територията на област Разград функционират следните центрове, предлагащи подкрепа и различни услуги, свързани с развитието на младите хора:

- Общински съвет по наркотичните вещества и Превантивно-информационен център по наркотичните вещества в гр. Разград. Към Общинския съвет по наркотични вещества има изграден и Младежки съвет по наркотични вещества;

- Център за социална превенция, включващ Консултативен кабинет и занималня. Центърът е изграден към Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни към Община Разград.
- Център за кариерно ориентиране в гр. Разград, финансиран от Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ на Европейския съюз с цел информирание и консултиране учениците и техните родители;
- Център за обществена подкрепа, гр. Разград;
- Център за обществена подкрепа към Комплекс за социални услуги, гр. Исперих;
- Център за обществена подкрепа, гр. Кубрат;
- Център за обществена подкрепа, с. Самуил.

Физическото и психическо здраве и формирането на здравна култура у младите хора заемат важно място в образователно-възпитателния процес. Изграждането на здравни навици, повишаване нивото на информираност за водене на здравословен начин на живот са въпроси, залегнали в самата учебна програма, в часовете на класния ръководител и в работата на педагогическите съветници.

В училищата се провеждат и най-различни обучения с превантивна цел със съдействието на специалисти от Регионална здравна инспекция /РЗИ/, Превантивно-информационен център – Разград, Областен съвет по наркотични вещества, Областен съвет на Български младежки червен кръст.

През 2017 г. са проведени няколко **превантивни кампании**:

- През месец юни 2017 г. в гр. Разград се проведе **младежки хепънинг под мотото „Не на drogата! Има и друг път!“**. В мероприятиято взеха участие деца от Музикална школа „Илия Бърнев“, Центъра за работа с деца, Танцова формация към ОУ „Васил Левски“, Айкидо-клуб Разград със свои демонстрации, имаше още демонстрации с алкоочила, забавни снимки с рамка, на която е изписано посланието, викторина с награди и пускане на балони с послания. Организатори бяха Община Разград, Общински съвет по наркотични вещества и Превантивно-информационен център към него. Балоните за хепънинга бяха подсигурени от СНЦ „Одисея“.

- По повод **Международния ден без тютюнопушене – 16 ноември** малки художници от школата по изобразително изкуството към Центъра за работа с деца в Разград рисуваха своите представи за свят без тютюнев дим. Инициативата беше част от превантивните и информационни дейности в кампанията под мотото „Пушенето и ти“. На регионално ниво акцията се организира от Регионална здравна инспекция, съвместно с Общински съвет по наркотични вещества и здравни медиатори. По повод деня без тютюнопушене бяха изнесени образователни лекции пред ученици от СУ „Христо Ботев“ в Кубрат, ОУ „Св.св. Кирил и Методий“ в село Ясеновец, а днес предстои среща в ОУ „Св. Паисий Хилендарски“ в село Езерче. Акцент в кампания през 2017 г. беше вредата от пушенето на наргиле, не само на тютюневи изделия.

- Двудневен семинар по повод първи декември – **Световен ден за борба със СПИН** на тема „Превенция на рисков сексуално поведение сред подрастващите“ се проведе в местността Пчелина. Организатори бяха Община Разград, Общински съвет по наркотични вещества и Превантивно-информационен център към него. В дискусиите взеха участие 20 младежи доброволци от Младежки съвет по наркотични вещества и Училищни превантивни клубове към училищата. Обучението премина по подхода „връстници обучават връстници“ и бе водено от Валентин Минков – психолог към Превантивно-информационен център в Плевен и двама младежи доброволци от същия град.

Проведено е обучение по Програма за превенция на рисковете, свързани с употребата на алкохол, тютюн и психоактивни вещества. Обучени са учителите по биология и медицинските специалисти от училищата на територията на град Разград.

Здравната превенция и здравната просвета са приоритетни дейности за **Червенокръстката организация в община Исперих**. Ежегодно се провеждат традиционни кампании и здравни беседи сред младите. Разпространяват се материали за превенция на ХИВ/СПИН, туберкулоза, материали, промотиращи донорството, здравословното хранене и пр.

Медицинските специалисти от училищно здравеопазване осигуряват здравна информация на учениците относно полово предавани болести – СПИН/ХИВ и относно видовете зависимости – алкохол, тютюнопушене, наркотици, здравословно хранене, двигателна активност и др.

В училищата се провеждат здравни беседи за пубертета, ППИ, Репродуктивно здраве според планове за час на класа. Във всички училища в областта се провеждат здравни беседи в часа на класния ръководител.

Издадени са различни превантивни материали като плакати, флаери, брошури към родителите и учителите и др., свързани с употребата и злоупотребата с наркотични вещества.

Проведени са тренинги с педагогическите съветници, психолозите и медицинските специалисти от училищата.

Здравните медиатори разпространяват сред групи от малцинствата /предимно ромската общност/ рекламни материали, флаери, брошури и др. за превенция на ранните бракове и ражданията, семейното планиране, употребата на наркотици, полово предавани болести и др.

Един от профилите в подготовката на млади хора в **ЦПЛР-ЦУТНТ в гр. Разград** е „Екология и опазване на околната среда“, включващ придобиване на знания и умения за здравословен начин на живот. Дейностите се развиват в **дискусионен клуб „Здраве“**, функциониращ през цялата учебна година.

Друга форма на въздействие върху младите хора в община Разград е участието им в **общинската програма за екологично възпитание „Еко лято“**, в която се включват над 100 младежи във временни ваканционни групи, които да осмислят част от свободното си време през лятната ваканция. Инициативата включва: „Детска академия по безопасност“, организирана от ОД на МВР, в партньорство с БЧК, както и здравни беседи от Регионалната здравна инспекция и Общински съвет по наркотични вещества и Превантивно-информационния център, относно вредите от употребата и злоупотребата с наркотични вещества и енергийни напитки.

През 2017 г. в гр. Разград се проведе **18-то издание на традиционния конкурс „Живот без дрога“**. Основен инициатор на конкурса е ОДМВР-Разград, а партньори са: ЦПЛР – Център за работа с деца; ЦПЛР – Ученическа спортна школа „Руси Бухтев“, Музикална школа „Илия Бърнев“; РУО; отдел „Образование“ при община Разград; ДТ “Антон Страшимиров“ и Общински културен център.

Целта на инициативата „Живот без дрога“ е осъществяване на превенция на разпространението и употребата на наркотични вещества сред подрастващите и насочване на младите хора към осмисляне на свободното им време чрез поощряване на творческите и спортните им изяви като алтернатива на рисковото поведение.

Един от приоритетите в образователната политика в областта е физическото възпитание и спорта и подобряване физическото здраве на подрастващите. Много от училищата в областта разработват проекти за развитие на физическото възпитание и спорта по ПМС №129/2000 г. на Министерски съвет със средства от държавния бюджет и бюджета на общините. От няколко години в град Разград съществува и Спортно училище, в което се осъществява сериозна учебно-тренировъчна дейност.

Младите хора от община Разград могат да развиват своите способности в областта на спорта и в извънкласните форми на обучение. Такава възможност предлага Ученическа спортна школа „Руси Бухтев“. Целогодишно на младите хора се предлага възможност да изият своите възможности и да се докажат на различни състезания /общински, областни, зонов и държавни/ и турнири, включени в Националния спортен календар и Ученически спортни игри. Школата е извънучилищно педагогическо учреждение, в което се обучават 423 ученици на възраст от II-ри до XI-ти клас, разделени в 33 постоянни групи и 7 временни. По различни видове спорт: бадминтон, баскетбол ориентиране, лека атлетика, тенис на маса и тенис на корт, волейбол и шахмат. Заниманията се провеждат в спортна зала „Лудогорец“ гр. Разград, включително и през ваканционния период.

На територията на община Разград развиват дейността си 26 спортни организации. Водещи сред тях са спортните клубове по футбол, борба, лека атлетика, колоездене, стрелба с лък, баскетбол, бадминтон и шахмат. С бързи темпове се развиват спортовете: бокс, тенис на маса, тенис, волейбол, ориентиране, културизъм, карате-киокушин, вдигане на тежести и автомобилизъм /рали крос/.

На територията на община Исперих има сформирани различни спортни клубове: Спортен клуб по борба и сумо, клуб по борба „Осман Дуралиев-2016“, спортен клуб по вдигане на тежести, коло-клуб „Димитровец“, волейболен клуб „Хан Аспарух“, училищен спортен клуб „Васил Априлов“, футболни клубове в гр. Исперих, с. Тодорово, с. Подайва, с. Лъвино, с. Йонково и в с. Старо селище. Общият брой на младите хора, записани в изброените клубове, е около 370.

Спортни клубове има и в другите общини в областта: по футбол в много населени места, по борба в Лозница, Цар Калоян, Самуил, Исперих и с. Острово, община Завет, по хандбал и конен спорт в Кубрат и др.

В град Разград е изградена добра спортно-материална база, позволяваща развитието на традиционните за града спортове и спорт за всички.

Положителна тенденция е изграждането на многофункционални спортни зали и спортни площадки в селски райони като общините Кубрат, Завет и Цар Калоян, със средства от Програмата за развитие на селските райони и национални програми.

Във всички общини се организират общински спортни игри.

През 2017 година в община Разград са реализирани редица спортни дейности с участието на младежи:

- **Водноспасителен минимум;**
- **Ученически игри по спортовете: баскетбол, волейбол, футбол, хандбал, бадминтон, тенис на маса, шахмат и лека атлетика;**
- **Международни спортни състезания:**
 - Международен турнир по свободна борба за момчета „Лютфи Ахмедов“;
 - Международен турнир по стрелба с лък за купа „Разград“;
 - Международен турнир по шахмат за купа „Абритус“.
- **Домакинства на национални състезания:**
 - Национални купи по ориентиране: купа „Абритус“ и купа „Разград“;

- Национални купи по колоездене на писта; купа „Разград“ и купа „Братя Новакови“;
- Национално състезание „Лудогорски маратон“.
- **Финали на ученически игри:**
 - Финали по спорта тенис на маса;
 - Финали по спорта шахмат;
 - Финали по спорта бадминтон
- **Състезания, турнири, спортни празници и спортни предизвикателства:**
 - Лекоатлетически крос „Освобождение“;
 - Великденски крос;
 - Лекоатлетически крос „Златна есен“;
 - Благотворителен турнир по футбол за деца;
 - Волейболна лига за ученици;
 - Световен ден на ходенето;
 - Световен ден на предизвикателството;
 - Спортен празник „Плувно лято“;
 - Спортна надпревара по бадминтон и баскетбол „Общуваме толерантно, играем честно“.

5. ПРЕВЕНЦИЯ НА СОЦИАЛНОТО ИЗКЛЮЧВАНЕ НА МЛАДИ ХОРА В НЕРАВНОСТОЙНО ПОЛОЖЕНИЕ

До навършване на 18 години младежите в риск са обхванати от Закона за закрила на детето. На територията на област Разград функционират редица социални услуги за деца и младежи:

- Дневен център за деца с увреждания, гр. Разград;
- Център за работа с деца на улицата, гр. Разград;
- Център за социална рехабилитация и интерграция „Емилиян“ за деца с увреждания до 18 г., гр. Разград;
- Дневен център за възрастни хора с увреждания над 18 г., гр. Разград;
- Център за обществена подкрепа за деца и техните семейства, гр. Разград;
- Център за настаняване от семеен тип за деца/младежи без увреждания, гр. Разград – 3 бр.;
- Център за настаняване от семеен тип за деца/младежи с увреждания, гр. Разград – 2 бр.;
- Защитено жилище за хора с умствена изостаналост, с. Просторно, община Разград;
- Защитено жилище за възрастни хора с психически разстройства, с. Просторно, община Разград;
- Общностен център, гр. Разград;
- Център за обществена подкрепа, гр. Исперих;
- Център за настаняване от семеен тип за деца/младежи без увреждания, гр. Исперих – 2 бр.;

- Център за настаняване от семеен тип за деца/младежи с увреждания, гр. Исперих – 1 бр.;
- Комплекс за социални услуги „Лудогорче”, Исперих;
- Дневен център за деца с увреждания, гр. Исперих;
- Преходно жилище, гр. Исперих;
- Дневен център за възрастни хора с увреждания над 18 г., гр. Кубрат;
- Център за обществена подкрепа, гр. Кубрат;
- Общностен център, гр. Кубрат;
- Център за социална рехабилитация и интеграция за възрастни, гр. Лозница;
- Дом за хора с физически увреждания, с. Ловско;
- Център за обществена подкрепа, с. Самуил;
- Център за социална рехабилитация и интеграция за деца и възрастни, с. Владимировци, община Самуил;
- Общностен център, с. Самуил;
- Защитени жилища за възрастни с умствена изостаналост в с. Самуил, с. Кривица и с. Богомилци;
- Център за настаняване от семеен тип за възрастни хора с физически увреждания, с. Хърсово, община Самуил;
- Център за настаняване от семеен тип за възрастни хора с умствена изостаналост, с. Пчелина, община Самуил;
- Дом за възрастни хора с умствена изостаналост, с. Самуил;
- Център за социална рехабилитация и интеграция за деца и възрастни, гр. Цар Калоян;
- Център за настаняване от семеен тип за възрастни хора с физически увреждания, гр. Цар Калоян.

Във всички общини на територията на областта се предлага услугата „Личен асистент”, като част от потребителите са младежи.

По Оперативна програма „Регионално развитие” в община Разград се реализира проект в подкрепа на млади хора в неравностойно положение: „Изграждане на ефективна инфраструктура за деца и младежи в неравностойно положение”. Разкрита е социална услуга в общността за деца и младежи в неравностойно положение.

Почти е финализиран процеса на деинституционализация на социалните услуги за деца и младежи в областта.

6. РАЗВИТИЕ НА МЛАДЕЖКО ДОБРОВОЛЧЕСТВО

Развитието на доброволчеството има голям потенциал сред младите хора. Налице са примери за добри практики в тази насока като участието в **доброволчески акции на БЧК**, в **инициативи като „Да почистим България заедно”**, в самодейни състави към читалищата, в скаутски клубове. Нужно е на младежите да се предоставя възможност за повече доброволчески дейности.

Ценността на доброволчеството трябва да се популяризира сред младите хора.

Нужно е по-сериозно използване на механизмите за публичното подпомагане на младежкото доброволчество като важна проява на солидарност и гражданска активност и форма за неформално обучение.

През месец септември, 2017 г. екипът на Младежкия информационно-консултантски център в Разград организира над 700 доброволци – деца и младежи от 18 институции и организации от всички общини на територията на област Разград, за да се включат активно в **националната кампания „Да почистим България заедно”** на bTV Media Group. Събрани бяха над 340 торби със смет. По този начин младите хора повишиха чувствителността на жителите на областта към опазване на родната природа. Кампанията е подходяща възможност да бъде развито чувство за отговорност у младите хора да опазват и поддържат чиста околна среда. Г-н Гюнай Хюсмен, Областен управител на Разград, подкрепи младежите за участие в националната кампания и осигури логистична подкрепа на Сдружение „Младежки форум 2001 - Разград“.

Разградската младежка червенокръстка организация учреди **Младежки аварийен екип /МАЕ/** – доброволно формирование от 17 доброволци на Разградската младежка червенокръстка организация на възраст 16 до 29 години. Той е част от системата за подготовка и помощ на БЧК при бедствия, аварии и катастрофи.

Една от утвърдените в **община Исперих** младежки доброволчески организации е **Български младежки червен кръст (БМЧК)**. БМЧК има изградени работещи практики в няколко основни направления: оказване на първа долекарска помощ, социално-помощна дейност, подготовка и подпомагане на населението при бедствия, аварии и катастрофи, здравна просвета, превенция на сексуално и наркоманно рисково поведение и зависимости и др. Членове на организацията са ученици от Гимназия „Васил Левски” гр. Исперих. Екипите са преминали курс по първа долекарска помощ и ежегодно взимат участие в състезания. Всяка година по случай великденските и коледните празници се организира дарителска акция за събиране на дрехи, обувки и други вещи за хора в неравностойно положение и социално слаби семейства. Важен факт е, че младежката организация се попълва с все повече умни и интелигентни деца, които знаят какво искат и как да го постигнат (членове на БМЧК 2016 г. – 8 ученици, от 2017 г. – 15 ученици). Членовете на БМЧК в Исперих се профилират по социално значими дейности. През месец януари 2016 г. е проведено обучение „Психо-социална подкрепа” с 2 доброволци от БМЧК в гр. Разград. Проведени са три ателиета в два класа /4 клас и 8 клас/ с общ брой деца 47, на теми: Емоция; Стрес, напрежение; Взаимоотношения.

Активна младежка доброволческа организация е и **Българския младежки червен кръст (БМЧК)** в гр. Кубрат. Екипите са преминали курс по първа долекарска помощ и ежегодно вземат участие в състезания. Всяка година по случай великденските и коледните празници се организира дарителска акция за събиране на дрехи, обувки и други вещи за хора в неравностойно положение и социално слаби семейства.

Неправителствените организации като СНЦ „АМОР – Асоциация за местно общностно развитие”, гр. Кубрат привличат младежи като доброволци при изпълнение на свои проекти.

В ПГПЧЕ „Екзарх Йосиф” са организирани 3 **дарителски кампании** за подпомагане на болни деца, кампания за обновяване на надгробния паметник на академик Анание Явашов и кампания за изработване и даряване на мартеници на деца с увреждания от ЦСРИ „Емилиян”, гр. Разград.

7. ГРАЖДАНСКА АКТИВНОСТ НА МЛАДИТЕ ХОРА

В област Разград по-активните младежки неправителствени организации са:

- СНЦ „Младежки Форум 2001 – Разград“;
- СНЦ “АМОП – Асоциация за местно общностно развитие”, гр. Кубрат;
- СНЦ „Феникс-Разград“.
- СНЦ „Младежки център за обществено развитие”, гр. Разград;
- Асоциация на Младежките организации – Разград;
- СНЦ „Младежки център Свобода”, гр. Разград;

Активна работа с младежи провеждат Асоциация „Интегро”, СНЦ „Жанета”, СНЦ “Център на НПО в гр. Разград” , Женска независима ромска организация „Кармен”, гр. Разград.

Реализират се редица проекти за стимулиране на гражданската активност сред младежите като младежки обществени съвети, за младежки парламенти, но след приключването им е нужна повече работа за гарантиране устойчивостта на постигнатите по проектите резултати.

Училища от област Разград се включиха в **Образователната програма на ВСС и МОН „Съдебна власт – информиран избор и гражданско доверие. Отворени съдилища и прокуратури”**.

В някои от училищата в областта са сформирани училищни ученически съвети.

Немалка част от младите хора предпочитат да се изявяват в неформални среди – събирания с приятели, спортни мероприятия, интернет клубове, интернет форуми и чатове.

Необходимо е държавните и общинските органи да търсят и предлагат ефективно действащи механизми за отразяване на младежкото мнение при вземане на политически и социални решения, имащи отношение към тях.

Мисленето сред младите хора за гражданската инициативност като „нещо безсмислено и губене на време”, е сериозна заплаха за демократичните механизми в бъдеще.

8. РАЗВИТИЕ НА МЛАДИТЕ ХОРА В МАЛКИТЕ НАСЕЛЕНИ МЕСТА И СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

През 2017 г. в област Разград успешно беше изпълнен **проект „Активни младежи – силни позиции“ на СНЦ „Феникс-Разград“, град Разград**, финансиран по Национална програма за младежта (2016-2020) на Министерство на младежта и спорта. Целева група по проекта бяха млади хора от селата Голям извор и Хърсово, община Самуил.

В продължение на 3 месеца бяха реализирани редица дейности по проекта: проведени бяха срещи-дискусии с младежи от селата Голям извор и Хърсово, обучителни семинари, проведения опознавателен тур от работни срещи с местните и регионални власти, осъществените първи инициативи от местните младежки инициативни групи и реализираните срещи за мултиплициране на модела в малки населени места в община Самуил.

Целта на проекта беше активизиране на младите хора в селата Голям Извор и Хърсово, община Самуил и мултиплициране на модела в други малки населени места от общината.

Изпълнението на проекта беше подкрепено от Областна администрация Разград.

В рамките на проекта беше приложен на практика модел на стимулиране на общностното развитие в малките населени места, с двигател младите хора.

Благодарение на проекта 40 младежи придобиха компетенции за образователна и професионална реализация и за местно общностно развитие и се запознаха с работата на местните и регионални власти, благодарение на инфотурове с работни срещи с институции в гр. Разград и с. Самуил.

С учредяването по проекта на местни младежки инициативни групи в селата Голям извор и Хърсово бяха създадени подходящи условия младежите да поставят публично свои проблеми и да ги разрешават, участвайки по-активно в процесите на вземане на решения и формулирането на политики.

Тези групи се превърнаха в двигател на общностното развитие в населените си места.

Младите хора от местните младежки инициативни групи в селата Голям извор и Хърсово организираха първите си доброволчески инициативи. Младежите от Голям извор решиха да организират работилница за саморъчно изработване на мартеници, които след това да раздадат на представители на институции, с които работят, на деца от учебни заведения, както и на представители на уязвими групи.

Младите хора от Хърсово избраха темата на доброволческата инициатива на свое заседание. Те решиха да се включат в доброволческа кампания за набиране на средства за лечението на деца от с. Хърсово.

Възрастовата структура в малките населени места и селските райони е силно деформирана и не може да осигури както възпроизводството на населението, така и възпроизводството на трудовия потенциал. Достъпът до формално образование и неформално обучение, професионално образование и обучение, информация и консултиране на младите хора в малките населени места и селските райони е ограничен.

Положителна тенденция е, че в селските райони със средства от Програмата за развитие за развитие на селските райони (ПРСР), Оперативните програми и национални програми се реализират проекти за благоустрояване на населените места, изграждат се водни цикли, рехабилитират се пътища и улична мрежа, ремонтира се образователна инфраструктура, в общините Завет, Кубрат и Цар Калоян се изграждат многофункционални спортни зали и спортни площадки, с което се създават подобрени условия за живот, които да намалят процесите на миграция.

В област Разград успешно стартира и Националната програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради.

Възможностите за стартиране на собствен бизнес по мерки по ПРСР придобиха голяма популярност сред младите хора през програмния период 2007 – 2014 г., като интересът за кандидатстване с проекти ще се запази и през новия програмен период. По този начин редица млади хора успяват да намерят реализация в селските райони в областта.

9. РАЗВИТИЕ НА МЕЖДУКУЛТУРНИЯ И МЕЖДУНАРОДНИЯ ДИАЛОГ

В област Разград действат няколко неправителствени организации, работещи в сферата на интеграцията на уязвими общности: „Асоциация Интегро”, гр. Разград, СНЦ „Асоциация за местно общностно развитие”, гр. Кубрат, СНЦ „Агробизнесцентър” гр. Кубрат, Народно читалище „Делиорман 2014 г.”, СНЦ „Рома Завет”, ЖНРО „Кармен”, СНЦ „Рома Завет 2003” и читалище „Рома Вазово 2007”.

През 2017 г. област Разград беше включена в **проект „Мост към бизнеса”** на Център “Амалипе” – В. Търново, към Институт “Отворено общество”, благодарение на СНЦ **„Феникс-Разград”**, което беше регионален партньор по проекта за областите Разград, Русе и Силистра.

В резултат на изпълнението на проекта беше улеснен достъпът на млади роми на възраст между 18-35 години до позиции и работни места в частния бизнес, които съответстват на тяхното образование и квалификация. По проекта бяха обхванати младежи със завършено средно или висше образование. Предоставена им беше интегрирана и персонализирана услуга, включително: кариерно ориентиране; съдействие при контакти с работодатели, които са изразили интерес към инициативата; различни видове обучения в зависимост от нуждите на участниците; наставничество след наемането им на работа.

Важен компонент беше превенцията на отпадането на ученици от средното образование, като се предлага менторска подкрепа за ученици от ромски произход в последна и предпоследна година на обучение. В зависимост от индивидуалните нужди на младежите, им бяха осигурени допълнителни занимания за успешно полагане на държавни зрелостни изпити (ДЗИ), организирани бяха мотивационни публични събития, срещи с представители на бизнес организации, посещения и срещи с представители на университети с успешни представители на ромската общност.

През 2017 г. в учебни заведения в област Разград са реализирани редица проекти за гарантиране на достъп до качествено образование в мултикултурна /интеркултурна/ среда и обхващане и задържане на ромските деца и ученици в образователната система: проект BG 051PO001-3.1.06 „Подобряване на качеството на образованието в средишните училища чрез въвеждане на целодневна организация на учебния процес”, проекти по Национална програма „С грижа за всеки ученик”, проект „Готови за училище” и др.

10. РОЛЯТА НА МЛАДИТЕ ХОРА В ПРЕВЕНЦИЯТА НА ПРЕСТЪПНОСТТА

От 14-та година възниква възможността за реализиране на наказателна отговорност по отношение на младия човек за извършени от него престъпления. Най-рисковите групи се оказват младите хора без родителски контрол (отсъстващи родители, най-често поради работа в чужбина, непълни семейства) и преждевременно напусналите образователната система. Много ниската степен на доверие и респект по отношение на правоохранителните и правораздавателните органи сред младите хора възпрепятства активното им участие в превенцията на престъпността. Наблюдава се намаляване на престъпността като цяло и насието в училищата. Въвеждането на нови мерки за снижаване на насието - охрана, видеонаблюдение дават резултат.

В общините в област Разград работят **Местни комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни.**

Броят на притивоправните деяния в община Разград през 2017 г. е 35, като 19 от тях са кражби. Проявените лица са 42. На отчет в Детска педагогическа стая през периода са били водени 77 деца.

Анализът на посочените данни за последните 8 години категорично показва намаляване на общия брой извършени противоправни деяния и на лицата-извършители. В сравнение с 2010 г. броят на проявите е намалял повече от половина - от 80 на 35.

В началото на 2017 г. **МКБППМН – Разград издаде различен от традиционните календари за 2017 г.** Той беше поставен във всяка класна стая в училищата в община Разград. Многоцветен, шеговит, забавен, с множество красиви цветни илюстрации, календарът информира учениците за малко популярни празнични събития и чествания, съдържа любопитни факти, насочва към позитивни мисли и дела. Календарът с мото, което носи посланието „2017 – 365 специални дни“, освен основната си функция предлага място, където ще се отбелязват важните за класа събития.

През месец октомври, 2017 г. МКБППМН – Разград и Общинския съвет за наркотични вещества в /ОбСНВ/ организираха **пътуващ семинар** в София и Габрово за 37 членове и ръководители на сформирани училищни превантивни клубове в 9 училища в община Разград. Целта бе обмяна на опит, повишаване на информираността и мотивацията на учениците-лидери на превантивни клубове, изграждане на умения за работа с връстници и в екип.

МКБППМН – Разград организира **фотоконкурс на тема „Усмивката променя света“**. В инициативата взеха участие ученици от V до XII клас от община Разград. Най-добрите фотографии бяха показани в изложба по случай Международния ден на толерантността – 16 ноември.

Дейностите по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение в община **Исперих** се осъществяват от **Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни**. МКБППМН оказва съдействие на образователните институции за обхващане в училище на подлежащите на задължително образование деца и ограничаване на отпадането от училище на деца в криминогенен риск и криминални прояви, извършва дейности по ранна превенция и откриване на симптоми за извършване на криминални деяния, както и превантивна работа с родителите. През 2017 г. има извършени 135 престъпления от младежи на възраст до 29 години и 49 нарушения на общественя ред. Съставени са 245 акта по Закона за движение по пътищата на млади хора на възраст до 29 години.

Дейността на **МКБППМН – Кубрат** през 2017 г. беше наситена с много образователно-информационни кампании, срещи и интервюта със специалисти от различни области, участия в национални конкурси, изработване на информационни плакати, интерактивни срещи и уроци.

Над 290 деца взеха активно участие в организирани от местната комисия инициативи, сред които – „Превенция на престъпността, обществен ред и сигурност“, „Превенция сексуално рисково поведение“, „Превенция безопасно и щастливо лято“, „Да пазим децата на пътя“, „В конфликт със Закона“, „Конфликти в училищна среда и тяхното преодоляване“.

Реализирани са общо 75 инициативи и е осъществена превенция на агресията, враждебността и омразата чрез позитивни начинания. През годината 28 деца в конфликт със закона получиха емоционална и педагогическа помощ и подкрепа.

Силен акцент в методическата работа на МКБППМН е издаване на наръчника „Малки стъпки-големи ползи“, който за кратко време спечели одобрението на различни специалисти и родителската общност. Труд, който систематизира дългогодишни наблюдения и проучвания, свързани с вълненията и тревогите на съвременните деца и техните семейства.

Най-активни през годината бяха доброволците към комисията, обединени в **Клуб „Емпатия“**, децата включени в програма за допълнителна работа и техните родители.

В гр. Завет функционира **Възпитателно училище – интернат** с 20 възпитаници.

11. УПРАВЛЕНИЕ НА МЛАДЕЖКАТА ПОЛИТИКА

Необходимо е по-активно включване на общините в планирането и реализирането на политиките за младите хора, както и по-тясно сътрудничество между различните секторни държавни органи в планирането, изпълнението и оценката на политиките за младежта на централно и областно ниво. Публичното подпомагане на предлагането на качествени услуги, подкрепящи развитието на младите хора, особено услугите за свободното време, е ограничено предвид нарастващите потребности на младите хора. Недостатъчна е интеграцията между детската и младежката политика. Участието на млади хора в управлението на младежката политика на национално, регионално, областно и общинско ниво не е достатъчно ефективно.

Към Областна администрация Разград действа **Постоянна областна комисия за развитие на младежта и спорта.**

III. SWOT АНАЛИЗ

Силни страни	Слаби страни
<ul style="list-style-type: none"> • Възрастовата структура на населението в областта е малко по-благоприятна от средната за страната с по-висок дял на младите хора и лицата в трудоспособна възраст (по-нисък от средния за страната е дялът на населението над 65 години). По-добри показатели на коефициента на възрастова зависимост в сравнение с много други област в страната; • По-благоприятен от средния за страната коефициент на демографско заместване (показващ съотношението между броя на влизащите в трудоспособна възраст (15-19 г.) и броя на излизащите от трудоспособна възраст (60-64 г.); • Област Разград е с един от най-ниските дялове на младежка безработица в страната; • Сравнително добра гъстота на училищната мрежа и висок брой преподаватели на 1000 ученици; 	<ul style="list-style-type: none"> • Намаляване на броя на населението в областта с по-високи темпове от средното за страната. Жителите в областта са намалели с близо 25% за периода 2001-2017 г.; • Отрицателен естествен прираст; • Отрицателен механичен прираст – един от най- високите в страната; • Над двойно по-високо ниво на отрицателен механичен прираст при възрастовата група 15-29 г. в сравнение с другите възрастови групи; • Тенденция на застаряване на населението – продължаващ процес на демографско застаряване, изразен в намаляване на абсолютния брой и относителния дял на населението под 15 години и увеличаване на дела на населението на 65 и повече години; • Високо ниво на емиграция и миграция към големи градове като София и Варна на младите хора от областта; • Намаляване на раждаемостта в по-голямата част от общините;

<ul style="list-style-type: none"> • В област Разград е налична добре функционираща система за предоставяне на обща и допълнителна подкрепа за подкрепа за личностното развитие на децата и учениците; • Увеличаване на дела обхванати ученици в специализирано компютърно обучение и информационни технологии; • Увеличаване на броя на учениците, изучаващи чужди езици; • Професионалното образование съответства на специфичната специализация на икономиката в областта; • Функциониращ филиал на Русенския университет с три специалности – химични технологии, биотехнологии и технологии на храните; • Наличие на Центрове за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците; • Наличие на Младежки информационно-консултантски център; • Реализирани редица проекти за модернизиране на образователната, здравната, социалната и културната инфраструктура; • Активизиране на младежките неправителствени организации с изпълнение на проекти и инициативи; • Наличие на Стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Разград (2017 – 2018 г.); • Наличие на разработена Стратегия за развитие на социалните услуги 2016 – 2020 г. с планирани редица социални услуги за младежи; 	<ul style="list-style-type: none"> • Малък брой на младежи от други области, които продължават образованието си в средни училища и във ВУЗ в областта; • Липса на големи университетски центрове в областта, които да задържат младите хора от областта и да привличат младежи от други области; • Амортизиран сграден фонд и материално-техническа база на голяма част от културните ценности; • Сливане на паралелки и училища в малките градове и селища; • Застаряване на педагогическия персонал в областта; • Област Разград няколко години поред е на последно място в страната по успех от зрелостните изпити; • Неравномерно разпределение на медицински специалисти в областта; • По- високо ниво на безработица от средното за страната в малките общини на областта; • Недостатъчна заинтересованост на младежите за активно участие в обществения живот; • Недостатъчно развито доброволчество сред младежите в областта; • Малък брой активни младежки неправителствени организации в областта; • Недостатъчно развита образователна, спортна и културна инфраструктура, особено в по-малките населени места, която да задържа младите хора в областта; • Ограничени възможности за професионална реализация на младите хора в областта.
---	---

<ul style="list-style-type: none">• Увеличаване броя на социални услуги, извършвани в обичайна домашна среда и най-вече, нарастване капацитета от места в сферата на социалните услуги., вкл. за младежи;• Активна работа за деинституционализирането на деца и младежи в институции;• Висок обхват със социални услуги на рисковите общности.• Наличие на разработена Стратегия на област Разград за интегриране на ромите 2012 – 2020 г. с планирани редица мерки за младежите от ромския етнос от областта;• Силен неправителствен сектор в областта на интеграцията на ромите с активни младежи от ромския етнос от областта;• Привличане на младежи от цялата страна и от Румъния в детско-юношеската футболна школа на ПФК „Лудогорец“;• Добра средностатистическа жилищна задоволеност;• Активност на младежите от областта при реализиране на проекти за стартиране на собствен бизнес по ПРСР;• Реализация на проекти за придобиване на практически професионален опит от младите хора по програми като „Студентски практики”, „Стаж в държавната администрация” и др.;• Предоставена възможност за професионална реализация на младежи по програма „Старт в кариерата“;• Активно включване на младежи от областта в дейността на самодейни състави към читалищата в областта;	
---	--

<ul style="list-style-type: none"> • В сравнение с големите градове в област Разград случаите на употреба на наркотици и психотропни вещества и на разпространение на ХИВ/СПИН и полово предаваните болести, не са толкова чести. 	
<p style="text-align: center;">• Възможности</p>	<p style="text-align: center;">• Заплахи</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Реализация на проекти за изграждане и модернизиране на образователна, спортна и културна инфраструктура, като фактор за ограничаване на миграционните процеси сред младежта в областта; • Членството в ЕС и оползотворяване на възможностите за финансиране по европейски програми и фондове в областта на човешките ресурси; • Разширяване на регионалното и трансграничното сътрудничество в различните социално-икономически сфери; • Активизиране дейността на младежки неправителствени организации за реализация на проекти за младежки инициативи и доброволчество; • Възможности за реализация на проекти за стартиране на собствен бизнес от младежи по Оперативните програми и ПРСР; • Продължаване на добрата практика за реализация на проекти за придобиване на практически професионален опит от младите хора по програми като „Студентски практики”, „Стаж в държавната администрация” и др.; • Продължаване на добрата практика за предоставяне на възможност за професионална реализация на младежи по програма „Старт в кариерата”; • Подобряване на демографските показатели; 	<ul style="list-style-type: none"> • Застаряване на населението, намаляване броя на младите хора; • Продължение на негативните демографски процеси; • Задълбочаване на миграционните процеси; • Обезлюдяване на малките населени места; • Намаляване на населението в активна възраст; • Задълбочаване на процесите на ниска грамотност и квалификация, и несъответствие на повишените изисквания на пазара на труда, водещо до понижаване на конкурентноспособността на областната икономика; • Тенденция за намаляване на броя на учениците в резултат на общите демографски процеси, което налага съкращаване или закриване на паралелки и затваряне на училища; • По-бавното нарастване на доходите в сравнение със страната може да доведе до продължаване на тенденцията на обезлюдяване на областта; • Затруднен достъп до медицински и до социални услуги; • Увеличаване на дела на лицата без здравноосигурителни вноски;

<ul style="list-style-type: none">• Пълна компютъризация на училищата;• Повишаване на качеството на учебно-възпитателния процес чрез нови методи и форми на обучение;• Създаване на навици и възможности за учене през целия живот;• Развитие на туризма в областта;• Осигуряване на адекватно финансиране и добра координация в медицинската сфера;• Реализация на мерки за намаляване на младежката безработица в контекста на Стратегия „Европа 2020“.	<ul style="list-style-type: none">• Неравномерно социално развитие;• Понижаване на жизнения стандарт в селските общини;• Увеличаване на безработицата в по-малките населени места;• Намаляване на човешките и финансови ресурси за културна дейност, лишаване на все повече хора в малките населени места от достъп до култура.
--	--

IV. ОСНОВНА ЦЕЛ

Основна цел на Плана за младежта в област Разград през 2018 г. е насочена към създаване на благоприятна, насърчаваща и подкрепяща среда за успешна професионална реализация и подобряване качеството на живот на младите хора в област Разград.

V. ПРИОРИТЕТИ И СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ПОЛИТИКА ЗА МЛАДЕЖТА В ОБЛАСТ РАЗГРАД И МЕРКИ ЗА ПОСТИГАНЕТО ИМ.

ПРИОРИТЕТ 1: НАСЪРЧАВАНЕ НА ИКОНОМИЧЕСКАТА АКТИВНОСТ И КАРИЕРНОТО РАЗВИТИЕ НА МЛАДИТЕ ХОРА

Стратегическа цел: Създаване на благоприятна, насърчаваща и подкрепяща среда за качествена професионална реализация на младите хора в Област Разград.

ОПЕРАТИВНИ ЦЕЛИ:

Оперативна цел 1: Разкриване на нови работни места и развитие на пазара на труда, стимулиращи включването и кариерното развитие на младите хора.

1. Подобряване на качеството на средното и висше образование и неформалното обучение, насърчаване ученето през целия живот в съответствие с потребностите на пазара на труда чрез:

- насърчаване на изследователския интерес на учениците и студентите, чрез участие в различни проекти;
- осигуряване на чиракуване и стажуване. Активно включване в национални проекти като „Ученически практики” и „Студентски практики”;

- засилване на ефективността на връзките между образователните и обучителните институции и бизнеса за улесняване на прехода от образование към заетост;
- осигуряване на достъп до професионално образование и обучение на младежи в неравностойно положение - младежи със специални образователни потребности, младежи в социален риск или отпаднали от системата, както и на младежи от малцинствени групи;
- улесняване достъпа до висше образование, чрез доразвиване както на механизмите на студентското подпомагане и кредитиране, така и на съществуващата система за предоставяне на студентски стипендии; насърчаване на сътрудничеството и възможностите за срещи между работодатели, професионални училища, обучителни центрове и академичните общности, с участието и на представители от местната власт;
- насърчаване на работодателите за осигуряване на възможности за повишаване квалификацията на младите работници и служители.

2. Създаване на благоприятна среда за професионална реализация и кариерно развитие на младите специалисти в държавната и общинска администрация чрез:

- създаване на възможности за стажове. Активно включване в национални програми като „Студентски стажове в държавната администрация” и „Старт в кариерата”;
- насърчаване израстването на млади държавни служители, показали изключителни качества при изпълнение на служебните си задължения.

3. Разширяване и улесняване на достъпа до услуги за професионално ориентиране и избор на професия или професионално развитие, възможности за заетост чрез развитие на услугите на Областния център за кариерно развитие в гр. Разград и с реализиране на проекти по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” и Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж”.

4. Стимулиране участието на работодатели, които подкрепят интеграцията на младите хора и повишават адаптивността на заетите младежи, като:

- предлагат обучение на младите хора, възможности за преквалификация, ротация на работното място и др.;
- въвеждат нови иновативни модели за организацията на труда;
- насърчават и подпомагат териториалната мобилност на младите хора – наемане на хора от различни региони;
- разработват актуални програми и стратегии за управление на човешките ресурси с приоритет – мерки за младите работници и служители.

Оперативна цел 2: Насърчаване на икономическата активност на младите хора.

1. Подкрепа и създаване на благоприятна среда за предприятия, обвързани с осигуряването на работни места за младежи.
2. Консултиране на предприемчиви млади хора с цел развитието на собствен бизнес.
3. Използване възможностите за реализиране на проекти за стартиране на собствен бизнес по Оперативните програми и ПРСР.

4. Насърчаване и подпомагане на младите хора с изключителни постижения в областта на иновациите, промотиране на техните успехи.
5. Популяризиране на социалното предприемачество сред младежите.
6. Подкрепа на специализирани предприятия и кооперации за наемане на младежи в риск – с увреждания, представители на уязвими етнически групи, лица напускащи специализираните институции, лица страдащи от различни зависимости, бивши затворници.

Оперативна цел 3: Активно включване на младите хора в изграждането на пазарна икономика.

1. Разширяване достъпа на млади хора до посреднически услуги за намиране на работа, чрез информирани и консултиране относно възможностите за мотивационно и квалификационно обучение, насочване към подходящи свободни работни места, включително и по програми и мерки за заетост и обучение
2. Създаване на нови работни места в сектора на социалната икономика и насърчаване на доброволството и общностни инициативи, генериращи заетост за младежи в уязвими групи.
3. Предоставяне на групово мотивационно обучение и индивидуален пакет от услуги за мотивиране и насърчаване на трудовата реализация на безработни и обезкуражени млади хора.
4. Осигуряване на възможности за придобиване на трудов стаж на безработни младежи, завършили основно, средно или висше образование, с улесняване на прехода между образование и заетост чрез средствата на ОПРЧР.
5. Подкрепа за създаване на социални предприятия, обвързани с осигуряване на работни места на младежи в риск и полагащи усилия за оборудване и адаптиране на работните места за младежи с увреждания.

Оперативна цел 4: Успешно съвместяване на професионалния и личния живот на младите хора.

1. Развитие на гъвкави форми на заетост на младите хора – споделяне на едно работно място, работа на непълно работно време, ротация на работното място, работа на плаващо работно време, насърчаване на дистанционната работа.
2. Продължаване и доразвиване на системните политики за равнопоставеност между половете на пазара на труда в икономическия, обществен и семейния живот.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

- Намаляване на дела на преждевременно напусналите училище
- Увеличаване на дела на младите хора със завършено средно и висше образование.
- Увеличаване на коефициента на заетост на младите хора на възраст 15 – 24 и 25 – 29 г., включително и сред младите хора с увреждания и от етнически малцинствени групи.
- Намаляване на коефициента на безработица на младите хора на възраст 15 – 24 и 25 – 29 г., включително и сред младите хора с увреждания и от етнически малцинствени групи.

- Увеличаване на относителния дял на самонаетите сред икономически активните млади хора на възраст 25 – 29 г., включително и сред младите хора с увреждания и от етнически малцинствени групи.
- Увеличаване на участието на младежите в инициативи за професионално ориентиране и реализация.

ПРИОРИТЕТ 2: ПОДОБРЯВАНЕ НА ДОСТЪПА ДО ИНФОРМАЦИЯ И КАЧЕСТВЕНИ УСЛУГИ

Стратегическа цел: *Улесняване на достъпа до качествени услуги за специална подкрепа на пълноценното личностно и обществено развитие на младите хора в съответствие с потребностите и интересите им.*

ОПЕРАТИВНИ ЦЕЛИ:

Оперативна цел 1: **Формиране на информационна политика, насочена към младите хора.**

1. Публично подпомагане и предлагане на качествени информационни услуги, предоставящи актуална, систематизирана и достъпна информация, удовлетворяваща широк спектър от интереси и потребности на младите хора;
2. Организиране на регионални, областни и общински информационни кампании, насочени към младите хора;
3. Запознаване на младите хора с публичните институции и с правата им, като част от местната общност и като граждани на Република България и Европейския съюз;
4. Развитие на областна информационна система за младежта.

Оперативна цел 2: **Осигуряване на достъп до услуги за развитие, основани на младежката работа, индивидуалния подход и оценка на конкретните потребности и особености на младата възраст.**

1. Развитие на система за предоставяне на обща и допълнителна подкрепа за личностното развитие на децата и учениците, в т. ч. и младежите в област Разград, съгласно изискванията на Закона за предучилищното и училищното образование;
2. Изпълнение на Стратегия за подкрепа за личностното развитие на децата и учениците в област Разград 2017-2018 г.;
3. Публично подпомагане и предлагане на консултантски услуги в подкрепа на личностното и обществено развитие на младите хора, включително и за развитие на жизнено умения;
4. Публично подпомагане и предлагане на консултантска помощ за семейно планиране и развитие на устойчиви семейни модели сред младите хора, включително и за развитие на умения за добро и отговорно родителство;
5. Публично подпомагане и предлагане на услуги за организиране на свободното време на младите хора;
6. Насърчаване и подпомагане на публично-частните партньорства и социалното предприемачество в предоставянето на услуги за развитието на младите хора;

7. Гарантиране качеството на публично подпомагани услуги за развитие на младите хора;
6. Развитие на Младежкия информационно-консултантски център в гр. Разград ина други младежки информационно-консултантски услуги или центрове чрез подобряване на техния капацитет за обслужване на своите общности, повишаване качеството на услугите и разширяване кръга на обслужваните от тях млади хора и на предлаганите услуги;
7. Подобряване достъпа на младите хора до интернет и електронно съдържание в обществените библиотеки;
8. Разширяване на мрежата и развитие на капацитета на доставчиците на услуги за развитие на младите хора – професионални консултанти, търговски дружества, кооперации, юридически лица с нестопанска цел, читалища, културни институти, спортни организации, общини, бизнес центрове, бизнес инкубатори и др.

Оперативна цел 3: Стимулиране на неформалното учене сред младите хора.

1. Разширяване на възможностите за неформално учене на младите хора, чрез публично подпомагане и предлагане на услуги за разширяване на знанията, опита и уменията на младите хора, за приобщаването им към ценностите на гражданското общество, наука, култура, изкуството, здравословния начин на живот, безопасността на движението по пътищата и за предотвратяване на противообществените прояви;
2. Популяризиране формите на неформално учене;
3. Разширяване на достъпа на младите хора до всички европейски младежки програми и инициатива, до програмата „Младежта в действие”, особено на живеещите в малките населени места и селските райони.

Оперативна цел 4: Развитие на таланта, творческите умения на младите хора съобразно техните интереси и стимулиране на инициативността, младежкото творчество чрез подкрепа на възможностите за реализация.

1. Подкрепа на млади дебютанти в изкуствата и в различните културни индустрии, в областта на науката и спорта, подкрепа на младежи с интерес към хуманитарните, инженерните и точните науки;
2. Насърчаване приноса на младежката работа за реализация на творческите способности на младите хора, улесняване на достъпа до нови технологии;
3. Подпомагане развитието на млади български творци и участието им в европейския и световния културен обмен.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ :

- Утвърждаване на европейски модели в младежката работа на територията на областта.
- Увеличаване броя на изявите на млади творци.
- Повишаване на относителния дял на младите хора в науката.
- Повишаване делът на младите хора на възраст от 15-24 г., които имат достъп до електронното съдържание в обществени библиотеки.

- Разширяване на обхвата и повишаване на качеството и достъпността на услугите в подкрепа на развитието на младите хора.

ПРИОРИТЕТ 3: НАСЪРЧАВАНЕ НА ЗДРАВΟΣЛОВНИЯ НАЧИН НА ЖИВОТ

Стратегическа цел: *Осигуряване на равенство в достъпа до качествени здравни услуги и превантивни програми на всички млади хора, младежите с увреждания и от етнически малцинствени групи, насърчаване на здравословния им начин на живот.*

1. Оценяване и наблюдение на здравното състояние на младите хора, на младежите с увреждания, на лицата в неравностойно положение и на младежите принадлежащи към етнически малцинства.
2. Подобряване на здравната помощ за новородените и децата в предучилищна възраст.
3. Превенция на факторите , създаващи риск за здравето на младите хора;
4. Подобряване на профилактичните дейности сред младежите, особено сред ромското население, осигуряване на ефективно прилагане на Насоките на ЕС за физическата дейност сред младежите с увреждания;
5. Повишаване на здравните знания и информираността на младите хора, чрез мобилизиране на младежките информационни мрежи;
6. Намаляване на детската смъртност;
7. Насърчаване и подпомагане на сътрудничеството между младежките работници, здравните специалисти младежките и спортни организации за утвърждаване на здравословен начин на живот сред младите хора;
8. Насърчаване на физическата активност и спорта сред младите хора, чрез реализиране на програми за стимулиране на детския и младежки спорт и туризма, мотивационни и информационни кампании за повишаване на тяхната здравна култура, създаване на възможности за обучение на младите хора по въпросите на здравето, спорта и физическата активност.
9. Създаване и прилагане на нови форми за здравно образование в училищата, както и насърчаване на здравната просвета в читалищата, младежките средища, спортните и младежки организации с цел развитие на знания, нагласи и умения за здравословен начин на живот, безопасно поведение и избягване на рискови за здравето практики.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

- Повишаване на активната гражданска позиция и включване на младите хора в дейности по превенция на зависимостите;
- Повишаване нивото на информираност и придобити умения и знания за здравословен начин на живот;
- Повишаване броя на младите хора, практикуващи спортни дейности.

ПРИОРИТЕТ 4: ПРЕВЕНЦИЯ НА СОЦИАЛНОТО ИЗКЛЮЧВАНЕ НА МЛАДИ ХОРА В НЕРАВНОСТОЙНО ПОЛОЖЕНИЕ

Стратегическа цел: *Превенция на социалното изключване на младежи в неравностойно положение – младежи в специализирани институции; младежи с увреждания; младежи, напускащи специализирани институции; младежи, страдащи от различни зависимости; бивши затворници и други групи младежи в риск.*

ОПЕРАТИВНИ ЦЕЛИ:

Оперативна цел 1: **Интегриране на младежката политика с мерките за закрила на децата.**

1. Разработване на социални услуги /включително от типа подкрепа, придружаване, менторство/, подходящи за млади хора на възраст от 18 до 25 години в риск, особено за интегрирането им с мерките за закрила на детето.

Оперативна цел 2: **Осигуряване на социални услуги за младите хора в неравностойно положение.**

1. Насърчаване на сътрудничеството между социалните работници, младежките работници и младежките лидери за приобщаване на младите хора в социален риск;

2. Подпомагане на социалната адаптация и повишаване на пригодността за заетост на младежите в неравностойно положение;

3. Подобряване на качеството на социалните услуги за младите хора в специализираните институции и извеждането им в обществеността и осигуряване на подкрепа за тяхното пълноценно интегриране във всички области на обществения живот.

Оперативна цел 3: **Ограничаване на предаването на социалното изключване между поколенията.**

1. Насърчаване съпричастността на младите хора към политиките за социално включване.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

- Увеличаване на програмите за целенасочени мерки за социално подпомагане и социални услуги за младите хора на възраст от 18 до 25 години в социален риск по реда на Закона за социалното подпомагане;
- Развити социални услуги в общността /включително от типа подкрепа, придружаване, менторство/ подходящи за млади хора на възраст от 18 до 25 години в риск, особено за интегрирането им с мерките за закрила на детето;
- Ориентация на социалните услуги за младите хора в специализираните институции към подготовката за изграждането и интегрирането им в общността;
- Увеличаване на младите хора, извадени от специализираните институции и ефективно интегрирани в общността.

ПРИОРИТЕТ 5: РАЗВИТИЕ НА МЛАДЕЖКО ДОБРОВОЛЧЕСТВО

Стратегическа цел: *Развитие на доброволчеството сред младите хора като движеща сила за личностно развитие, мобилност, учене, конкурентоспособност, социално сближаване, солидарност между поколенията и формиране на гражданско самосъзнание.*

ОПЕРАТИВНИ ЦЕЛИ:

Оперативна цел 1: Създаване на повече доброволчески възможности за младите хора.

1. Присъединяване и осигуряване на прилагането на Европейската конвенция за насърчаване на транснационална дългосрочна доброволческа служба за младежи на Съвета на Европа;
2. Насърчаване и подпомагане на участието на младежи в международното младежко доброволчество;
3. Създаване на повече доброволчески възможности за младите хора, особено за трансгранична мобилност чрез по-пълно използване на средствата по програмата „Младежта в действие”.

Оперативна цел 2: Гарантиране правата на младите доброволци.

1. Правно регулиране на статута на младите доброволци, закрила от прилагане на дейности, които оказват или могат да окажат вредно или опасно влияние върху тяхната психика и здраве
2. Осигуряване на подходящо обучение и квалификация на младите доброволци, свързани с извършваните от младежите доброволчески дейности.

Оперативна цел 3: Популяризиране на доброволчеството.

1. Удостоверяване и признаване на обучението, опита и уменията, получени от младите хора по време на доброволческата дейност;
2. Въвеждане и поддържане на добри практики за управление на млади доброволци за набиране, обучение, стимулиране, наблюдение и оценка, както и за признание на постиженията им;
3. Установяване на стандартите за младежкото доброволчество и на публичен контрол в защита на младите доброволци;
4. Насърчаване на младежкото доброволчество от общините на територията на област Разград.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

- Увеличаване на броя на броя на доброволците на територията на областта;
- Увеличаване на броя на българските младежи, участващи в международното младежко доброволчество;
- Признаване на уменията, придобити чрез доброволчеството, като важна форма на неформалното образование.

ПРИОРИТЕТ 6: ПОВИШАВАНЕ НА ГРАЖДАНСКАТА АКТИВНОСТ

Стратегическа цел: *Осигуряване на възможности за пълноценно участие на младите хора в гражданския живот и за приобщаването им към основните демократични ценности и стандарти.*

ОПЕРАТИВНИ ЦЕЛИ:

Оперативна цел 1: Насърчаване на самоорганизирането на младите хора.

1. Насърчаване и подпомагане на развитието на младежките организации и обединения от държавата, общините, бизнеса и обществото;
2. Популяризиране и мултиплициране на добри практики за младежка гражданска активност на територията на общините ;
3. Създаване на условия за подкрепа и реализиране на младежки кампании и инициативи.

Оперативна цел 2: Насърчаване на гражданското образование и обучение.

1. Популяризиране и обучение по защита на правата на човека, особено по въпросите на правата на детето, дискриминацията, равнопоставеността между половете, трудовите прояви на младите хора;
2. Обучение на младежки лидери.

Оперативна цел 3. Осигуряване на ефективно представителство на интересите на младите хора във формирането на политиките, изпълнението и оценката на секторните политики на регионално, областно и общинско ниво.

1. Подпомагане на младежкото представителство от държавата и общините;
2. Осигуряване на представителство на младите хора на регионално, областно и общинско ниво при вземането, изпълнението и оценката на решения, касаещи младите хора;
3. Стимулиране участието на младите хора и техните организации в опазването, подобряването и управлението на природното богатство.
4. Организиране на кампании и инициативи по актуални теми и в изпълнение на националната и политика и политиките на Европейския съюз по отношение на младите хора.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

- Активизиране на участието на младите хора при решаване на младежките проблеми;
- Увеличаване на избирателната активност на младите хора при провеждането на избори.

ПРИОРИТЕТ 7: РАЗВИТИЕ НА МЛАДИТЕ ХОРА В МАЛКИТЕ НАСЕЛЕНИ МЕСТА И СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Стратегическа цел: *Създаване на привлекателна среда за развитие на младите хора в малките населени места и селските райони.*

ОПЕРАТИВНИ ЦЕЛИ:

Оперативна цел 1: Осигуряване на ефективен достъп до образование, обучение, информация на младите хора в малките населени места и райони.

1. Насърчаване и подпомагане на читалищата като средища на информация, неформално обучение, културно изразяване и гражданско участие;
2. Електронно приобщаване на младите хора в малките населени места и селските райони;
3. Въвеждане на мобилни форми на младежка и социална работа за младите хора.

Оперативна цел 2. Мобилизиране на участието на младите хора в управлението на местното развитие.

1. Насърчаване на участието на младите хора и младежките организации в местните инициативи;
2. Насърчаване на инициативи на младежите и техните организации в малките населени места и селските райони.

Оперативна цел 3. Повишаване на икономическата активност и създаване на възможности за професионална реализация на младите хора в малките населени места и селските райони.

1. Използване възможностите за реализиране на проекти за създаване на земеделски стопанства от млади земеделски производители по ПРСР.
2. Насърчаване на заетостта на младите хора в микропредприятия и малки предприятия в малките населени места и селски райони.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

- Подобряване на възможностите за професионална и социална реализация на младите хора в малките населени места и селските райони, създаване на нови младежки клубове и пространства.

ПРИОРИТЕТ 8: РАЗВИТИЕ НА МЕЖДУКУЛТУРНИЯ И МЕЖДУНАРОДНИЯ ДИАЛОГ

Стратегическа цел: Създаване на благоприятна и насърчаваща среда за българските младежи да участват пълноценно в межкултурното и международното младежко общуване.

ОПЕРАТИВНИ ЦЕЛИ:

Оперативна цел 1: Насърчаване на междуетническото и межкултурното младежко общуване.

1. Насърчаване и подпомагане на мобилността на младите хора;
2. Насърчаване и подпомагане на опознаването на отделните етнически общности и техните култури за стимулиране на толерантност, разбирателство и взаимодействие между общностите.

Оперативна цел 2: Стимулиране и подпомагане на участието на младежите в международни и европейски младежки движения.

1. Популяризиране на европейското сътрудничество в младежката сфера;
2. Насърчаване и подпомагане на приобщаването на младите хора към европейското гражданство и изучаването на европейски езици и култури;
3. Изграждане на умения за работа в мултикултурна и мултинационална среда.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

- Повишаване на активността и участието на младите хора в европейски и международни проекти и инициативи.
- Повишаване на активността на младите хора в международни образователни програми.

ПРИОРИТЕТ 9: ПОВИШАВАНЕ НА РОЛЯТА НА МЛАДИТЕ ХОРА В ПРЕВЕНЦИЯТА НА ПРЕСТЪПНОСТТА

Стратегическа цел: *Стимулиране на активното участие на младите хора в превенцията на престъпността, особено в превенция на правонарушенията, извършени от млади хора.*

Оперативна цел 1: Ангажиране на местната власт, младежките организации и медиите в превенция на правонарушенията, извършвани от млади хора.

1. Организиране на информационни и образователни кампании;
2. Разширяване и подобряване на услугите за социална реинтеграция на млади правонарушители, особено на услуги в общността;
3. Подбор и подготовка на специалисти във всички видове институции и организации за развитие на нагласите, знанията и уменията, за оказване на помощ и подкрепа на младежи с поведенчески проблеми и млади правонарушители;
4. Насочване на спортни програми за превенция на младежката престъпност в специализираните институции за млади правонарушители, както и за ресоциализация на младежи, извършили правонарушение;
5. Организиране на програми за превенция и прояви на спортно хулиганство с активното участие на младежките организации, фен клубовете и спортните организации;
5. Мобилизиране на местните общности, особено на младежките и спортните организации, в превенция на детската и младежка престъпност и в социалната реинтеграция на правонарушителите.

Оперативна цел 2: Изграждане на доверие между младите хора и правоохранителните органи.

1. Подобряване на достъпа до правосъдие и до качествена правна помощ за младите правонарушители;
2. Насърчаване и активно участие на младите хора, младежките лидери, младежките работници и организации в превантивни програми и кампании.

Оперативна цел 3: Развитие на култура на пътна безопасност сред младите хора.

1. Организиране на програми за пътна безопасност в училищата и средищата за младежко общуване.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

- Намаляване на броя на правонарушенията извършвани от млади хора.
- Намаляване на броя на пътно транспортните произшествия /ПТП/ с участието на млади хора.
- Наличие на стабилни и работещи модели за превенция на младежката престъпност.

VI. ИНТЕРВЕНЦИЯ – КОНКРЕТНИ ДЕЙНОСТИ, ДОПРИНАСЯЩИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ПРИОРИТЕТИТЕ И ЦЕЛИТЕ, ЗАЛОЖЕНИ В ОБЛАСТНИЯ ПЛАН ЗА МЛАДЕЖТА ЗА 2018 г.

Дейностите, посочени в Областния план за младежта обобщават планираните дейности в общинските планове за младежта на десетте общини на територията на област Разград. Той е разработен в резултат на планирани инициативи на общини, териториални органи на централната власт, както и на неправителствени и младежки организации, работещи на територията на областта.

V. ОПИСАНИЕ НА ПЛАНИРАНИТЕ ДЕЙНОСТИ ОТ ОБЩИНСКИТЕ АДМИНИСТРАЦИИ В ОБЛАСТ РАЗГРАД, КОИТО ДОПРИНАСЯТ ЗА ПОСТИГАНЕ ЦЕЛИТЕ НА ПЛАНА ЗА МЛАДЕЖТА НА ОБЛАСТ РАЗГРАД И НА НАЦИОНАЛНАТА СТРАТЕГИЯ ЗА МЛАДЕЖТА

ОБЩИНА РАЗГРАД

Мерки / дейности по приоритетите	Програми, проекти, кампании и инициативи	Отговорна институция	Срок	Финансиране
1. Насърчаване на икономическата активност и кариерното развитие на младите хора				
1.1. Осигуряване на чиракуване и стажуване.	1. Участие в проект „Ученически практики“ 2. Производствена практика на реални работни места за учениците от 11-те класове. Учебна и производствена практика за учениците, обучавани в професия „Готвач“.	Училища в гр. Разград	2018 г.	ЕСФ, МОН
1.2. Насърчаване на работодателите да осигуряват възможности за повишаване на квалификацията на млади работници и служители.	Срещи-разговори с работодатели.	Училища в гр. Разград	2018 г.	
1.3. Засилване на ефективността на връзките между образователните и обучителните институции и бизнеса за улесняване на прехода от образование към заетост.	1. Провеждане на курсове за обучение по професията „Оператор на парни и водогрейни съоразения-огняри“; 2. Проект по ОП „Региони в растеж“ до 2018 г.; 3. Включване в училищни инициативи. Участие в Иновативен лагер 2017 г.. 4. Участие в ДИПК	Училища в гр. Разград	2018 г.	ОП
1.4. Насърчаване на изследователския интерес на учениците и студентите чрез участие в различни проекти.	1. Проект BG05M20P001-2.004 „Развитие на способностите на учениците и повишаване на мотивацията им за учене чрез дейности, развиващи специфични знания, умения и компетентности (Твоят час) – фаза 2“; 2. Беседи на тема „Моето първо работно място“; 3. Проекти и национални програми	МОН, Училища в гр. Разград		Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 г. 136 633 лв
	Работа в Учебни фирми и учебни компании на учениците от 11-те класове	Училища и предприятия в гр. Разград	2018 г.	

План за младежта в област Разград за 2018 г.

<p>1.5. Осигуряване на достъп до професионално образование и обучение на младежи в неравностойно положение – младежи със специални образователни потребности, младежи в социален риск или преждевременно напуснали образователната система.</p>	<p>Обучение на ученици със СОП по индивидуален план и програми. Професионално образование на ученици със специални образователни потребности.</p>	<p>Училища в гр. Разград”</p>	<p>2018 г.</p>	<p>НБ 650,00 лв.</p>
<p>1.6. Насърчаване на сътрудничеството и възможностите за срещи между работодателите, професионалните училища, обучителните центрове и академичната общност.</p>	<p>1. Агитационни срещи на представители на ВУЗ с учениците от 11 и 12 класове. Срещи с партньори по наредбата за валидиране. 2. Включване в организирани от ВУЗ национални състезания по изучавани професии. Презентации на съвременна земеделска техника</p>	<p>Училища в гр. Разград</p>	<p>2018 г.</p>	<p>ВУЗ</p>
<p>1.7. Разширяване на достъпа до услуги за професионално ориентиране, чрез което да се осигури подкрепа за младите хора за решаване на проблеми, свързани с избора на професия или професионално развитие с оглед на индивидуалните качества на личността и връзката между тези качества и възможностите за заетост.</p>	<p>Кариерно ориентиране и консултиране</p>	<p>ЦКО Разград</p>	<p>2018 г.</p>	<p>Оператив на програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 г.</p>
<p>1.8. Изготвяне на нова и актуализиране на действащата нормативна уредба с цел въвеждане на стимули, усъвършенствани санкции и ясно разпределени отговорности за случаите на отпадане между ученика, родителите, училището и общините</p>	<p>1. Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане и задържане в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст; 2. План за действие на Община Разград в изпълнение на Областната стратегия за интегриране на български граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация /2015- 2017г./;</p>	<p>Община Разград, училища в гр. Разград”</p>	<p>2018 г.</p>	

План за младежта в област Разград за 2018 г.

	<p>3. Общинска стратегия за подкрепа на личностното развитие на децата и учениците в община Разград /2017-2018 г./;</p> <p>4. Актуализиран План за дейността на училището,</p> <p>5. План за вътрешния трудов ред.</p> <p>6. Разработени програми за превенция на ранното напускане на училище и за предоставяне на равни възможности и приобщаване на учениците от уязвимите групи.</p>			
<p>1.9. Изпълнение на Стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система (2013-2020).</p>	<p>Включване в проекти на МОН;</p> <p>Провеждане на тематични часове на класа;</p> <p>Участие в училищни кампании и събития,</p> <p>Отбелязване на важни дати от училищия и националния календар;</p> <p>Участие в спортни инициативи;</p> <p>Осигурени стипендии;</p> <p>Достъп до компютърни кабинети с интернет, спортна база,</p> <p>Училищна библиотека;</p> <p>Консултации с педагогическия съветник;</p> <p>Ученически екскурзии;</p>	<p>Община Разград, училища в гр. Разград</p>	<p>2018 г.</p>	
<p>1.10. Изпълнение на Националната стратегия за учене през целия живот 2014-2020 г.</p>	<p>Обучение на възрастни в задочна и самостоятелна форма. Проекти</p>	<p>Община Разград, училища в гр. Разград</p>	<p>2018 г.</p>	
2. Подобряване на достъпа до информация и качествени услуги				
<p>2.1. Запознаване на младите хора с публичните институции и с правата им като част от местната общност и като граждани на Република България и на Европейския съюз.</p>	<p>Организиране на информационна кампания. Планирани лекции от съдия на Административен съд град Разград на тема: „Правата ни като граждани”</p>	<p>Училища в гр. Разград”</p>	<p>2018 г.</p>	

План за младежта в област Разград за 2018 г.

<p>2.2. Разширяване на възможностите за неформално обучение на младите хора чрез публично подпомагане и предлагане на услуги за разширяване на знанията, опита и уменията на млади хора за приобщаването им към ценностите на гражданското общество, науката, културата, изкуството, здравословния начин на живот, безопасността на движението по пътищата и за предотвратяване на противообществените прояви.</p>	<p>Организиране на младежки инициативи чрез клубни форми: „Репортери”, „Информационни технологии”, литературен клуб „Слово”, дискуссионен клуб „Здраве”</p> <p>Годишни програми на клубовете. Програмите са авторски, утвърдени от директора на ЦПЛР-ЦУТНТ-гр.Разград</p>	<p>ЦПЛР-ЦУТНТ-гр.Разград</p>	<p>2018 г.</p>	<p>Национален бюджет</p>
<p>2.3. Популяризиране формите на неформалното обучение.</p>	<p>Елемент от годишните програми на клубовете. Проекти, разработки, презентации и др. на клубовете на общинско и национално ниво.</p>	<p>ЦПЛР-ЦУТНТ-гр.Разград</p>	<p>2018 г.</p>	<p>Община Разград и местни спонсори</p>
<p>2.4. Подкрепа на младите дебютанти в изкуствата и в различните културни индустрии</p>	<p>1. Участие на млади хора в концерти, тържества и инициативи. 2. Традиционно провеждане на „Вечерта на талантите” в навечерието на Коледа.</p>		<p>2018 г.</p>	
<p>2.5. Насърчаване на приноса на младежката работа за реализацията на творческите способности на младите хора.</p>	<p>1. Парични и предметни награди за участниците и спечелилите ученици в различните творчески конкурси. 2. Създадена и утвърдена Програма на мерките за оказване на закрила на деца с изявени дарби в Община Разград за 2018 г.</p>	<p>Община Разград</p>	<p>2018 г.</p>	
<p>2.6 Подкрепа на младите таланти с интерес към хуманитарните, инженерните и точните науки</p>	<p>Създаване на условия за развитие в школи по интереси: „Математика”, „Биология и химия”, „Български език и литература”, „Техническо чертане”</p>	<p>ЦПЛР-ЦУТНТ-Разград</p>	<p>2018 г.</p>	<p>Национален бюджет</p>

3. Насърчаване на здравословния начин на живот				
3.1. Насърчаване и подпомагане на сътрудничеството между младежките работници, здравните специалисти, младежките и спортните организации за утвърждаване на здравословен начин на живот сред младите хора.	Организиране на здравно-образователни кампании и отбелязване на световни и тематични дни - по повод Световния ден без тютюнев дим, Международния ден за борба с хепатита, Световния ден на психичното здраве, за Световния ден за борба с остеопорозата, презентации по въпросите на здравословното хранене.	ОБСНВ, ПИЦ	2018 г.	
3.2. Подобряване на достъпа на младите хора до подходящи за тях качествени услуги и до съвременна научна информация по въпросите на сексуалното и репродуктивното здраве, превенция на нежелана бременност и на сексуално предавани инфекции.	Провеждане на кампании и обучения сред младите хора по въпросите на сексуалното и репродуктивно здраве. План на училищен превантивен клуб.		2018 г.	
3.3. Реализиране на програми за стимулиране на детския и младежкия спорт и туризъм.	Училищен спортен календар, Общински първенства по различни видове спорт и Национален спортен календар на МОН		2018 г.	
3.4. Мотивационни и информационни кампании за повишаване на спортната култура на младите хора.	1. Участие в Дните на Европа; 2. Реализирани дейности от Училищен спортен календар. 3. Крос „Освобождение на Разград”- част от спортната програма, посветена на Деня на Разград - 28 януари		2018 г.	
5. Развитие на младежкото доброволчество				
5.1. Осигуряване на заетост на младите хора по време на доброволчески акции.	Доброволческа акция „Да изчистим България заедно“.	Общинска администрация Кметове на населени места Директори на училища	2018 г.	

6. Повишаване на гражданската активност				
6.1. Стимулиране на участието на младите хора и техните организации в опазването, подобряването и управлението на природното богатство.	Организиране на еко инициативи; Участие в националната кампания "Да изчистим България за един ден"	Община Разград, училища в гр. Разград	2018 г.	
6.2. Организиране на кампании и инициативи по актуални теми и в изпълнение на политиките на Европейския съюз, Съвета на Европа и ООН по отношение на младите хора.	Организиране на срещи	Община Разград, училища в гр. Разград	2018 г.	
9. Повишаване на ролята на младите хора в превенцията на престъпността				
9.1. Организиране на информационни и образователни кампании за превенция на правонарушенията, извършвани от млади хора	1. Реализиране на образователна програма „Съдебна власт – информиран избор и гражданско доверие. Отворени съдилища и прокуратури“ 2. Конкурс за авторска песен „Живот без дрога“.	Училища в град Разград	2018 г.	
9.3. Организиране на програми за пътна безопасност в училищата.	Училищна кампания за пътна безопасност	ПГПЧЕ „Екзарх Йосиф“, ПГССХВТ „А. Кънчев“	2017 г.	

ОБЩИНА ИСПЕРИХ

№	Приоритет	Отговорна институция	Срок	Финансиране
1.	Насърчаване на икономическата заетост, кариерно развитие на младите хора и снижаване на младежката безработица.	Училища Община Исперих „Бюро по труда“ гр. Исперих „Бизнес център“ гр. Исперих	2018 г.	Източниците на финансиране за постигане целите в Плана са в рамките на утвърдения бюджет на Община Исперих, средства по проекти, финансирани от оперативни програми, и други международни и национални донори, средства от бюджетите на институциите, които изпълняват конкретните дейности, заложи в годишния план.
2.	Подобряване достъпа до информация и качествени услуги	Община Исперих	2018 г.	
3.	Насърчаване на здравословния начин на живот и превенция на зависимостите на младите хора	Община Исперих Училища БЧК РЗИ Дирекция „Социално подпомагане“ Спортни клубове	2018 г.	
4.	Превенция на социалното изключване на младите хора в неравностойно положение	Община Исперих БЧК Дирекция „Социално подпомагане“	2018 г.	
5.	Утвърждаване и популяризиране на младежкото доброволчество	Училища БЧК Община Исперих	2018 г.	
6.	Повишаване на гражданската активност	Община Исперих Училища	2018 г.	
7.	Дейности, свързани с младите хора в малките населени места в общината	Община Исперих Читалища	2018 г.	
8.	Развитие на межкултурния и международния диалог	Община Исперих Училища	2018 г.	
9.	Повишаване ролята на младите хора в превенцията на престъпността	Община Исперих Училища МКБППМН РУ „Полиция“ Исперих	2018 г.	
10.	Развитие на неформалното образование чрез алтернативни форми на обучение за придобиване на нови знания и умения	Читалища Извънучилищни и училищни звена	2018 г.	

ОБЩИНА КУБРАТ

№	ДЕЙНОСТИ	ПЕРИОД	ОТГОВОРНИ ИНСТИТУЦИИ	СРЕДСТВА
1.	Информационна дейност			
1.1.	Популяризиране участието на младежите в реализирането на проекти чрез семинари, кръгли маси, обучения, издаване на информационни материали /брошури, мултимедийни продукти/.	Текущ	Община Кубрат	
1.2.	Периодично изпращане на информации до рубрики в регионален вестник, касаещи проблеми на младежите.	текущ	Община Кубрат МКБППМН	
1.3.	Информационна кампания за създаването на младежки организации в учебните заведения.	текущ	Община Кубрат	
1.4.	Целогодишни кампании по превенция на рисково и антисоциално поведение сред младежи и рискови групи (ХИВ/СПИН, тютюнопушене, и други) – информационни кампании,.	текущ	МКБППМН	Бюджет на МКБППМН
2.	Съвместни дейности с други организации.			
2.1.	Среща между младежките структури в общината – МБЧК, спортни клубове, други НПО за установяване на нагласи и очаквания.	април	Община Кубрат	Общински бюджет
2.2.	Проучване и разработване на проектни предложения, насочени към младежите по ОП „РЧР”: Активни младежи – в устойчиво бъдеще за община Кубрат” и др.	текущ	Община Кубрат, СНЦ „Агробизнесцентър” Кубрат	
2.3.	Участие на местни младежи в международни проекти за младежки обмени и доброволчество;	текущ	Община Кубрат	По проект
3.	Формално и неформално обучение.			
3.1.	Пълен обхват в училище на децата, юношите и младите хора до 16-годишна възраст; мотивиране на 17-19 –годишните за завършване на средно образование.	текущ	Община Кубрат Ръководствата на училищата в общината.	

План за младежта в област Разград за 2018 г.

3.2.	Превантивна дейност сред младежите на училищна възраст.	текущо	МКБППМН –по план	Бюджет на МКБППМН
4.	Празници, чествания, конкурси, състезания и др.			
4.1	19 февруари – Васил Левски	февруари	СУ „Хр. Ботев”, училища от общината	Общински бюджет
4.2.	3 март – годишнина от Освобождението на България.	март	Община Кубрат Училищата	Общински бюджет
4.3	22 април – Световен ден на Земята – Еко – инициатива.	април	Община Кубрат Училищата	Общински бюджет
4.4.	Общински фото конкурс „Моят роден край”	май	ОДК-ЦПЛР, Община Кубрат	Общински бюджет
4.5.	Участие в традиционния фестивал „Божурите”	май	Община Кубрат, Читалища от общината	Общински бюджет
4.6.	Празник на гр. Кубрат	24 май	Община Кубрат, Училища	Общински бюджет
5.	Календарни празници			
5.1.	14 февруари: Инициативи по училища	февруари	Училища	Бюджет на училищата
5.2.	1 март – Изложба на мартенички	март	ЦПЛР-ОДК, училища	
5.3	Общинско състезание по оказване на първа помощ	април	Община Кубрат, училища, МБЧК	Общински бюджет
5.4	9 май – Ден на Европа	май	Училищата Община Кубрат	Общински бюджет
5.5	22 май – Световен ден, посветен на жертвите на СПИН	май	Община Кубрат училища МБЧК	Други донорски организации
5.6	31 май – Световен ден без тютюнев дим	май	Училища	Други донорски организации
5.7	Общински детски празник, посветен на 1 юни – Ден на детето	юни	Община Кубрат	Общински бюджет
5.8	26 юни – Световен ден за борба с дрогата	юни	МКБППМН	Бюджет на МКБППМН
5.9	Младежки инициативи, организирани по повод 12 август – Международен ден на младежта	август	Община Кубрат	Общински бюджет
5.10	6 септември – Ден на Съединението	септември	Община Кубрат читалища	
5.11	22 септември – Ден на независимостта	септември	Община Кубрат читалища	

План за младежта в област Разград за 2018 г.

5.12	2 октомври – Ден на усмивката	октомври	МКБППМН училища	
5.13	1 декември – Световен ден за борба срещу СПИН	декември	Училища МКБППМН	Бюджет на МКБППМН
5.14	3 декември – Световен ден за хората с увреждания	декември	Община Кубрат БЧК, МБЧК	
5.15	5 декември – Ден на доброволца	декември	Община Кубрат Училища	
5.16	Организиране на прояви по различни спортове	декември	Община Кубрат Училища	Общински бюджет
5.17	Коледни и новогодишни празници	декември	Община Кубрат училища читалища	Общински бюджет

ОБЩИНА ЗАВЕТ

Дейности	Инициативи, Кампании (организация)	Отговорни Институции (координация)	Времени период	Финансиране
1. Насърчаване на икономическата активност и кариерното развитие на младите хора				
1.1. Създаване на оптимални възможности за насърчаване на сътрудничеството между работодатели и училища	Организиране на среща между работодатели от община Завет и ученици от гимназиален курс с цел професионална ориентация на младежите	Директор на СУ „Св. Св. Кирил и Методий“, гр. Завет, Директор на ПГЗ „К. А. Тимирязев“, гр. Завет	До 30.05. 2018 г.	Не е необходимо
1.2. Стажуване в общинска администрация	Създаване на възможности за стаж по стажантски програми	Община Завет	През годината	По програми
2. Подобряване на достъпа до информация и качествени услуги				
2.1. Запознаване на младите хора с възможностите за кандидатстване във висши учебни заведения	„Информационна кандидат-студентска кампания“2017/2018	Директор на СУ „Св. Св. Кирил и Методий“, гр. Завет, Директор на ПГЗ „К. А. Тимирязев“, гр. Завет	до 30.04. 2018г	Не е необходимо
2.2. Запознаване на учениците, завършващи основно образование с условията за прием в двете гимназии на територията на община Завет	Община Завет – средище за подготовка на кадри със средно образование	Директори на четирите основни училища на територията на Община Завет	до 15.05. 2018г.	Не е необходимо

План за младежта в област Разград за 2018 г.

2.3. Организиране безплатни курсове за компютърна грамотност, достъп до интернет	Програма „Глоб@лни библиотеки - България“	Народни Читалища	През годината	По програма
3. Създаване на условия за привличане и развитие на спорта сред младежите				
3.1. Поощряване развитието на местни младежки спортни клубове	Финансиране на спортни клубове се осъществява от общинския бюджет	Община Завет	През годината	Общинск и бюджет
3.2. Стимулиране на детския и младежки спорт	Участие в ученически игри, в спортни състезания, кросове и щафети	Директори, учители по физическо възпитание, Община Завет	През годината	Общинск и бюджет, делегира н училище н бюджет
4. Социално включване на младите хора в неравностойно социално положение				
4.1. Финансово подпомагане на младежи в неравностойно положение	Отпускане на безвъзмездна финансова помощ	Общински съвет, гр. Завет	През годината	Общинск и бюджет
5. Развитие на младежкото доброволчество				
5.1. Осигуряване на заетост на младите хора по време на доброволчески акции	Доброволческа акция „Да изчистим България“	Общинска администрация, Кметове на населени места, Директори на училища	22.04. 2018г.	Общинск и бюджет
6. Повишаване на гражданската активност				
6.1. Съпричастност на младите хора в управлението на общината.	Един ден, в който управляват младите - „Кмет и ръководство на община за един ден“	Общинска администрация, Директор на СУ „Св. Св. Кирил и Методий“, гр. Завет, Директор на ПГЗ „К.А. Тимирязев“, гр. Завет	м. Октомври, 2018 г.	Не е необходи мо
7. Развитие на младите хора в малките населени места и селските райони				
7.1. Подпомагане дейността на читалищата в селата като културно- информационни центрове	Оказване на съдействие по осъществяване на културни мероприятия.	Общинска администрация, Читалища	през годината	Не е необходи мо
8. Повишаване на ролята на младите хора в превенцията на престъпността				
8.1. Превенция на правонарушенията, извърш ени от млади хора.	Информационно- образователна кампания на МКБППМН.	Председател МКБППМН	м. септември	Бюджет МКБПП МН

План за младежта в област Разград за 2018 г.

8.2. Запознаване на родителската и учителската общност с новите явления и опасности пред младите хора	Провеждане на лекции, беседи, разговори и родителски срещи, засягащи наболели проблеми като трафик на деца и хора, злоупотреба в интернет-пространството, наркоза и др.	Председател МКБППМН Класни ръководители	През годината	Не е необходимо
---	---	--	---------------	-----------------

ОБЩИНА ЛОЗНИЦА

Дейности	Програми, инициативи, кампании	Отговорни институции	Времеви период	Финансиране
1. Насърчаване на икономическата активност и кариерното развитие на младите хора				
1.1. Насърчаване на работодателите да осигуряват възможности за повишаване на квалификацията на млади работници и служители	Програми за преквалификация на Дирекция „Бюро по труда“	Дирекция „Бюро по труда“	2018 г.	ОП, национален бюджет
1.2. Засилване на ефективността на връзките между образователните и обучителните институции и бизнеса за улесняване на прехода от образование към заетост.	Национална програма „Старт в кариерата“	Дирекция „Бюро по труда“	2018 г.	ОП, национален бюджет
1.3. Осигуряване на подкрепа и създаване на благоприятна среда за предприятия, обвързани с осигуряване на работни места за младежи.	Програма за чиракуване и др. програми.	Дирекция „Бюро по труда“	2018 г.	ОП, национален бюджет
1.4. Предлагане на обучение на работното място и интегрирано обучение.	Обучение на младежи на работното място.	Дирекция „Бюро по труда“	2018 г.	ОП, национален бюджет
1.5. Разширяване на достъпа на младите хора до посреднически услуги за намиране на работа чрез информиране и консултиране относно възможностите за мотивационно и квалификационно обучение, изготвяне на индивидуални планове за действие, както и насочване към подходящи свободни работни места, включително и по програми и мерки за заетост и обучение	ОПРЧР „Подкрепа за заетост“ и „Обучение и заетост“; НП „АХУ“; НП „ОСПОЗ“ и др.	Дирекция „Бюро по труда“	2018 г.	ОП, национален бюджет

2. Подобряване на достъпа до информация и качествени услуги				
2.1. Организиране на национални, регионални, областни и общински информационни кампании, насочени към младите хора.	Издадени и разпространени информационни материали, брошури: 1 декември – Световен ден за борба срещу СПИН; Детска академия по безопасност и др.	Община Лозница	2018 г.	
2.2. Запознаване на младите хора с публичните институции и с правата им като част от местната общност и като граждани на Република България и на Европейския съюз	„Ден на българската община“ и др.	Община Лозница	2018 г.	
2.3. Публично подпомагане и предлагане на услуги за организиране на свободното време на младите хора.	Участие в общински културно-масови мероприятия, заложи в културния календар на общината	Община Лозница, училища	2018 г.	
2.4. Подкрепа на младите дебютанти в изкуствата и в различните културни индустрии	Участия в общински, областни и национални конкурси	Община Лозница и училища	2018 г.	
2.5. Насърчаване на приноса на младежката работа за реализацията на творческите способности на младите хора.	Инициативи на Община Лозница	Община Лозница	2018 г.	
2.6. Подкрепа на младите таланти с интерес към хуманитарните, инженерните и точните науки	Участие в общински, областни и национални ученически състезания и олимпиади	Община Лозница	2018 г.	
3. Насърчаване на здравословния начин на живот				
3.1. Насърчаване и подпомагане на сътрудничеството между младежките работници, здравните специалисти, младежките и спортните организации за утвърждаване на здравословен начин на живот сред младите хора	Целогодишни кампании по превенция на рисково поведение сред младежи и рискови групи ("Тютюнопушенето и алкохолът – вредата която причиняват")	Община Лозница	2018 г.	

План за младежта в област Разград за 2018 г.

3.2. Подобряване на достъпа на младите хора до подходящи за тях качествени услуги и до съвременна научна информация по въпросите на сексуалното и репродуктивното здраве, превенция на нежелана бременност и на сексуално предавани инфекции.	МБППМН съвместно с РЗИ, гр. Разград представи презентация сред непълнолетните и беседа на тема „Заболявания, предавани по полов път и начините за презпазване от тях”	Училища, Община Лозница	2018 г.	Не е необходимо
5. Развитие на младежкото доброволчество				
5.1. Осигуряване на заетост на младите хора по време на доброволчески акции.	Доброволческа акция „Да изчистим България заедно“	Общинска администрация Кметове на населени места Директори на училища	2018 г..	
6. Повишаване на гражданската активност				
6.1. Признаване на приноса на инициативите на неорганизираните млади хора.	Периодични срещи на младежи с местната власт – споделяне на идеи. 12 октомври – Ден на българската община – Ден на отворените врати – среща на Кмета с младежи.	Община Лозница	2018 г.	
6.2. Стимулиране на участието на младите хора и техните организации в опазването, подобряването и управлението на природното богатство.	1. Участие в националните кампании за повишаване на общественото състезание и културно-масови мероприятия, посветени на: Международния ден на Земята – 22 април; Световен ден на околната среда – 5 юни и Зелена седмица. 2. Участие на училищата в международната инициатива „Зелена вълна” – деца засаждат дървета. 3. Участие в Национална кампания за чиста околна среда.	Община Лозница	2018 г.	
6.3. Организиране на кампании и инициативи по актуални теми и в изпълнение на политиките на Европейския съюз, Съвета на Европа и ООН по отношение на младите хора.	Международен ден на доброволството 5 декември; Международен ден на младежта – 12 август	Община Лозница	2018 г.	

План за младежта в област Разград за 2018 г.

7. Развитие на младите хора в малките населени места и селските райони				
7.1. Насърчаване и подпомагане на читалищата като средища за информация, неформално обучение, културно изразяване и гражданско участие в малките населени места и селските райони.	Участие в мероприятия заложена в културния календар на община Лозница.	Община Лозница и народни читалища	2018 г.	
8. Развитие на междукултурния и международния диалог				
8.1. Насърчаване и подпомагане на опознаването на отделните етнически общности и техните култури за стимулиране на толерантност, разбирателство и взаимодействие между общностите.	Програми за отделните етнически общности, култура, традиции обичаи.	Община Лозница	2018 г.	

ОБЩИНА САМУИЛ

Дейности	Програми, инициативи, кампании	Отговорни институции	Времеви период	Финансиране
1. Насърчаване на икономическата активност и кариерното развитие на младите хора				
1.1. Осигуряване на чиракуване и стажуване.	Програма „Старт на кариерата”, Процедура -2018 год.	Община Самуил	2018 г.	Национален бюджет
1.2. Осигуряване на възможности за придобиване на трудов стаж на безработни младежи, завършили основно, средно или висше образование, с цел улесняване на прехода между образование и заетост чрез средствата от Оперативната програма „Развитие на човешките ресурси” по Европейския социален фонд.	Проект VGO5M9PO01-1.005-0001 Обучение и заетост за младите хора -етап 2 Обучение и заетост за младите хора – етап 3	Община Самуил	2018 г.	ОП „Развитие на човешките ресурси”
2. Подобряване на достъпа до информация и качествени услуги				
2.1. Организиране на национални, регионални, областни и общински информационни кампании, насочени към младите хора.	Общински информационни кампании	Община Самуил	2018 г.	Общински бюджет
2.2. Запознаване на младите хора с публичните институции и с правата им като част от местната общност и като граждани на Република България и на Европейския съюз.	Общински информационни кампании	Община Самуил	2018 г.	Общински бюджет

План за младежта в област Разград за 2018 г.

2.3. Публично подпомагане и предлагане на услуги за организиране на свободното време на младите хора.	Участие в общински културно-масови мероприятия, заложен в културния календар на общината.	Община Самуил	2018 г.	Общински бюджет и бюджети на народни читалища
2.4. Разширяване на кръга на обслужваните от тях млади хора и на предлаганите услуги.	Информационни срещи в читалища Беседи и консултации	Община Самуил и председатели на народни читалища	2018 г.	Общински бюджет и бюджети на народни читалища
2.5. Подобряване на достъпа на младите хора до интернет.	Инициативи за привличане на младите хора в компютърните зали в Читалищата: Самуил, Ножарово и Владимировци	Община Самуил	2018 г.	Общински бюджет и бюджети на народни читалища
2.6. Популяризиране формите на неформалното обучение.	Информационни кампании във връзка с неформалното обучение	Община Самуил	2018 г.	Общински бюджет
2.7. Подкрепа на младите дебютанти в изкуствата и в различните културни индустрии.	Участия в общински, областни и национални конкурси	Община Самуил	2018 г.	Общински бюджет и бюджет на училища
2.8. Насърчаване на приноса на младежката работа за реализацията на творческите способности на младите хора.	По повод празника на община Самуил, участие в организацията на събитията с изготвяне, аранжиране и украса. Участие в празника.	Община Самуил	2018 г.	Общински бюджет
2.9. Подкрепа на младите таланти с интерес към хуманитарните, инженерните и точните науки.	Участие в ученически общински, областни и национални състезания и олимпиади	Община Самуил	2018 г.	Общински бюджет и бюджет на училища
2.10. Подпомагане развитието на млади български творци и участието им в европейския и световния културен обмен	Участие в национални конкурси за есе, стихове и рисунки	Община Самуил	2018 г.	Общински бюджет и бюджет на училища

План за младежта в област Разград за 2018 г.

3. Насърчаване на здравословния начин на живот				
3.1. Насърчаване и подпомагане на сътрудничеството между младежките работници, здравните специалисти, младежките и спортните организации за утвърждаване на здравословен начин на живот сред младите хора.	Презентация и беседа на тема „Алкохолът, цигарите и наркотиците – вредни за здравето на човека.”	Община Самуил	2018 г.	Общински бюджет и бюджет на училища
3.2. Разработване и разпространение на здравна информация, съобразена с нуждите на младите хора чрез мобилизиране на младежките информационни мрежи.	Обучителна кампания за начините на разпространение и предпазване от заразяване с ХИВ/СПИН чрез презентация и беседа на тема „Ние сме за превенцията на ХИВ”	Община Самуил	2018 г.	Общински бюджет
3.3. Подобряване на достъпа на младите хора до подходящи за тях качествени услуги и до съвременна научна информация по въпросите на сексуалното и репродуктивното здраве, превенция на нежелана бременност и на сексуално предавани инфекции.	Анти СПИН кампания- беседи и презентация включващи запознаване с различни заболявания предавани по полов път и предпазване с тях.	Община Самуил	2018 г.	Общински бюджет
4. Превенция на социално изключване на младите хора в неравностойно положение				
4.1. Подпомагане на социалната адаптация и повишаване на пригодността за заетост на младежите в неравностойно положение.	Участие в програми	Община Самуил	2018 г.	Оперативни програми, национален бюджет, друг донор
5. Развитие на младежкото доброволчество				
5.1. Насърчаване на младежкото доброволчество от държавата и общините.	Доброволческа акция „Да изчистим България“	Община Самуил	2018 г.	Общински бюджет

6. Повишаване на гражданската активност				
6.1. Признаване на приноса на инициативите на неорганизираните млади хора.	Периодични срещи на младежи с местната власт – споделяне на идеи. 12 октомври – Ден на българската община – Ден на отворените врати – среща на Кмета с младежи, 9 май – Ден на Европа 12 август – Международен ден на младежта 8 ноември – Европейски ден на младежта и др.	Община Самуил	2018 г.	Общински бюджет
6.2. Създаване на условия за подкрепа и реализиране на младежки кампании и младежки инициативи.	Международен ден на младежта – 12 август	Община Самуил	2018 г.	Общински бюджет
6.3. Стимулиране на участието на младите хора и техните организации в опазването, подобряването и управлението на природното богатство.	Участия в: 1. Международния ден на Земята – 22 април; Световен ден на околната среда – 5 юни и Зелена седмица. 2. Участие на училищата в международната инициатива „Зелена вълна” – деца засаждат дървета. 3. Участие в Национална кампания за чиста околна среда.	Община Самуил	2018 г.	Общински бюджет
7. Развитие на младите хора в малките населени места и селските райони				
7.1. Насърчаване и подпомагане на читалищата като средища за информация, неформално обучение, културно изразяване и гражданско участие в малките населени места и селските райони.	Организиране на мероприятия заложена в културния календар на община Самуил за 2018 год.	Община Самуил	2018 г.	общински бюджет и бюджет на читалища

План за младежта в област Разград за 2018 г.

8. Развитие на межкултурния и международния диалог				
8.1. Насърчаване и подпомагане на опознаването на отделните етнически общности и техните култури за стимулиране на толерантност, разбирателство и взаимодействие между общностите.	Организиране на програми, културно – масови мероприятия на отделните етнически общности, култури, традиции обичаи	Община Самуил	2018 г.	общински бюджет
9. Повишаване на ролята на младите хора в превенцията на престъпността				
9.1. Организиране на информационни и образователни кампании за превенция на правонарушенията, извършвани от млади хора.	Презентация и беседа на тема „Трафикът на хора – същност, видове, рискови групи, и съвети за предпазване”	Община Самуил	2018 г.	общински бюджет
9.2. Подобряване на достъпа до правосъдие и до качествена правна помощ за младежите правонарушители.	Превантивна кампания по повод "Световен ден за борба с тютюнопушенето" провеждане на беседа и представяне на презентация.Превенция на насилието сред децата- чрез провеждане на конкурси.	Община Самуил	2018 г.	общински бюджет и бюджет на училища
9.3. Организиране на програми за пътна безопасност в училищата.	Кампания "Безопасност на пътя" в училища	Община Самуил	2018 г.	общински бюджет и бюджет на училища

ОБЩИНА ЦАР КАЛОЯН

Дейности	Програми, инициативи, кампании	Отговорни институции	Времеви период	Финансиране
1. Насърчаване на икономическата активност и кариерното развитие на младите хора				
1.1. Осигуряване на чиракуване и стажуване.	Програма за чиракуване и др. програми.	Бюро по труда	2018 г.	Програми на Бюро по труда
1.2. Осигуряване на достъп до професионално образование и обучение на младежи в неравностойно положение – младежи със специални образователни потребности, младежи в социален риск или преждевременно напуснали образователната система.	Участие в национални и регионални програми	Община Цар Калоян	2018 г.	Програми на Бюро по труда

План за младежта в област Разград за 2018 г.

1.3. Създаване на възможности за стажове в държавната и общинска администрация на студенти от висшите училища.	Осигуряване на възможност за стажове в общинска администрация и други институции	Община Цар Калоян	2018 г.	Общински бюджет
1.4. Създаване на „бърза писта“ за израстване на млади държавни служители, показали изключителни качества при изпълнение на служебните си задължения.	Подкрепа за млади държавни служители в общинска администрация и други институции	Община Цар Калоян	2018 г.	Общински бюджет
3. Насърчаване на здравословния начин на живот				
3.1. Реализиране на програми за стимулиране на детския и младежкия спорт и туризъм.	Създаване на условия за системни спортни занимания на деца и младежи в свободното време: Провежда традиционния събор по “Народна борба” и Републикански турнир “Димитър Добрев”, с.Езерче	Община Цар Калоян	2018 г.	900 лв.
	Празник на града ”Калоянови дни” ,гр.Цар Калоян	Община Цар Калоян	2018 г.	2000 лв.
	Участие на младежи от общината в общински, национални турнири	Община Цар Калоян	2018 г.	5000 лв.
	Организиране на спортни мероприятия за отбелязване на 17 май- Ден на българският спорт	Община Цар Калоян	2018 г.	100 лв.
4. Превенция на социално изключване на младите хора в неравностойно положение				
4.1 Насърчаване съпричастността на младите хора към политиките за социално включване.	Стимулиране и подпомагане участието на млади хора в т.ч. и млади хора в неравностойно положение в художествената самодейност. Да се подкрепят желанията и възможностите за участие в общински, регионални, национални, конкурси, фестивали и други мероприятия.	Община Цар Калоян	2018 г.	900 лв.

6. Повишаване на гражданската активност				
6.1. Гражданско образование и обучение	Подпомагане на младежите от общината по подходящ начин при разработването и реализирането на проекти и програми /срещи, дискусии, кръгли маси , обучени и др./ Популяризиране на доброволчеството.	Община Цар Калоян	2018 г.	600 лв.
6.2. Съпричастност на младите хора в управлението на общината	Подпомагане на младежки инициативи свързани с отбелязването на: - 09 май – Ден на Европа - 12 август – Международен ден на младежта и др.	Община Цар Калоян	2018 г.	400 лв.

VI. ОРГАНИЗАЦИЯ И КООРДИНАЦИЯ НА ДЕЙНОСТИТЕ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

С организирането на територията на Република България на области и предоставянето на ръководството им на областните управители, подпомагани от областна администрация, се цели реализирането на важни обществени приоритети – по-добри и качествени услуги за гражданите, по-ефективно използване на ресурсите, ясно разпределение на отговорностите, по-високо качество на живота.

Областният управител е ключова фигура за осигуряване на съответствие между националните и местните интереси и за координацията между специализираните териториални звена на централното държавно управление по отношение прилагането на секторната политика за младежта. При управление на регионалното развитие, Областният управител има ясно определени отговорности и правомощия, които упражнява еднолично, чрез областната администрация. Съгласно определените функции в рамковата нормативна уредба, Областният управител има следната роля и отговорности в изпълнението на настоящия план:

- Осигурява провеждането на държавната политика за младежта на територията на областта, като работи в тясно сътрудничество в Министерство на младежта и спорта и с младежките организации, регистрирани на територията на областта, когато се разглеждат въпроси свързани с младежката политика.
- Анализира състоянието на младежта в областта и формулира приоритетите и специфичните цели и мерки за развитие на регионалната политика за младежта.
- Координира работата на общините на територията на областта при разработването на общинските планове за развитие на социалните услуги;
- Организира разработването на областен план за младежта, който обобщава общинските планове за младежта;
- Утвърждава Областния план за младежта и го предоставя на Министъра на младежта и спорта.

Областният управител осигурява провеждането на държавната политика за младежта на територията на област Разград, като работи в тясно сътрудничество с:

- Министерство на Младежка и спорта;

- Младежки организации;
- Общините на територията на областта;
- Регионален инспекторат по образованието Разград;
- Регионална здравна инспекция;
- Дирекции “Бюро по труда” Разград, Исперих и Кубрат;
- Областен информационен център;
- Читалища;
- Спортни клубове;
- Български младежки червен кръст;
- Неправителствени организации, работещи по проблемите на младите хора.

VII. ДЕЙСТВИЯ ПО НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА НА ОБЛАСТНИЯ ПЛАН ЗА МЛАДЕЖТА

Наблюдението и оценката на Плана за младежта на област Разград за 2018 г. се осъществява от Областната комисия за развитие на младежта и спорта в област Разград. Ежегодно се изготвя отчет и аналитична справка за изпълнението на Областния план и на целите, заложи в Националната стратегия за младежта 2010 – 2020 г. е се изпраща в Министерството на младежта и спорта.

VIII. ОСИГУРЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ НА ПЛАНА

Планът за младежта на област Разград за 2018 г. се публикува на интернет страницата на Областна администрация Разград.